

FÖRSTA LÄSÅRET

ABC-

OCH

LÄSEBOK

UTGIVEN AV

B. C. RODHE,

SKOLMÄSTARE I GÖTEBORG.

Tjugonde upplagan (fr. o. m. 651:a t. o. m. 700:e tusendet).

Pris: 50 öre.

STOCKHOLM

AKTIEBOLAGET HIERTAS BOKFÖRLAG.

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta är första upplagan av Rodhes läsebok med nystaving: "I denna upplaga hava i avseende på stavning de ändringar vidtagits, som påbjudits i det Kungl. cirkuläret av den 7 april 1906." Det scannade exemplaret, som bär vittnesbörd om flitig användning, digitaliserades direkt för Projekt Runeberg i september 2012 av Bert H.

Ur utgivarens förord.

Därest småskolans viktigaste mål, som är att bibringa barnen en säker grund för och färdighet uti innanläsning, skall uppnås, fordras icke allenast skicklighet och allvarligt nit hos lärarinnan och tillräcklig övning för barnen utan även en god, planmässigt uppställd läro- och läsebok, där varje sak har sin rätta plats, och där intet, som ej förut blivit särskilt inlärt, må vara inblandat uti någon övning; där övergångarna äro lätta och de begrepp, som skola inläras, äro framställda så enkelt och åskådligt som möjligt, utan att boken därför må brista i grundlighet och reda, samt där innehållet är så rikhaltigt, att barnen icke behöva läsa samma övning så många gånger, att den läres utantill, då bemödandet att läsa rätt slappas; och så omväxlande, att barnens läslust alltmer må väckas och

sporras, och att deras minne och fantasi städse må riktas med rena och sanna bilder ur livet och naturen. Härmed har avsikten med detta arbete angivits.

I typografiskt hänseende har jag här, såsom i mina förut utgivna böcker för småskolan, låtit skrivstilen vara grundläggande. De övriga stilarna äro så ordnade, att de vid sidan av skrivstilen nästan oförmärkt inläras av barnen. Fördelen av en sådan anordning är lätt insedd. Härigenom äro lösa bokstäver icke behövliga. Vidare besparas tid, ty, då varje övning bör först genomgås med barnen å väggtavlan, visar det sig ofta vara av nöden, att lärarinnan gör förändringar, såsom att tillsätta eller borttaga ljudtecken, dela eller sammanskriva ord och satser o. s. v. Att dessa förändringar göras både fortare och lättare genom att skriva till eller stryka bort än genom att framtaga och uppsätta eller nedtaga ochbortlägga lösa bokstäver, är självklart. Vidare erbjuder begagnandet av skrivstilen å väggtavlan den fördelen, att barnen därvid alltid se samma bokstavsformer, som de vid skrivningen öva sig att efterbilda. Flera herrar skolrådsordförande hava uttalat den önskan, att detta mitt nya för småskolan avsedda arbete måtte ordnas så, att det utgåves i tvenne band, det ena avsett för småskolans första och det andra för småskolans andra läsår. Denna framställning har jag efterkommit, och utgives därför arbetet i tvenne band under benämning:

Första och Andra läsåret.

Till lärarinnans tjänst har jag utarbetat en kortfattad anvisning för användningen av ljud-skrivläsemetoden samt för rätt- och välläsning i allmänhet, benämnd:

Om förfaringssättet vid den första undervisningen i modersmålet med anslutning till Första och Andra läsåret.

Göteborg i november 1889.

B. C. Rodhe.

I denna upplaga hava i avseende på stavning de ändringar vidtagits, som påbjudits i det Kungl. cirkuläret av den 7 april 1906.Första kursen.

Övningar för inlärande av språkljuden.

1 i gel i i i

2 u ret u u u

i i i u u u3 o ket o o o

4 ö gat ö ö ö

5 a pa a a a i u o ö a6 ä ling ä ä ä

7 å len å å å

8 e ka e e e

i u o ö a å ä e9 y ra y y y

a o u å a o u å a o u å

e i y ä ö e i y ä ö e i y ä ö10 al l l l l

al ål öl il

lo lä le.

a o u å e i y ä ö - l11 is s

s s s is os ös ås

se si sy så

lås läs lös lys sil syl sol sal söl säl sås sus. a o u å e i y ä ö - l s12 lur r

r r r

ar är yr ur

ro rå ros res

ris ras rus rys rös er ler lär lår lur år sår ser syr sär sur rör rar rår ror. a o u å e i y ä ö - l r s13 ren n

n n n

en ån ön lön lin

ni nu ny nå når

ren rån lån län len nål ner när näs nys en al; en ren; en ål; en is; en lur. en ny lur; en yr ren; en rar is; en lös nål. a o u å e i y ä ö - l n r s

14 ram m

m m m

mo mor må

mål mil mal

åm lam ram mur mer myr mår mes min mos mån mör en ny ram; en mör is; en rar mor; en lam ren; en ny mur; en sur min. a o u å e i y ä ö - l m n r s

15 lök k

k k k

ok åk ök lök lak ek lek lik

ko kor kar kal kål kur sak sik rik rak en rå lök; en rak ek; en yr lek; en rar ko; en ny sak; en rik mor; en sur kål; en ny, ren kur. k l m n r s16 såg g

g g g

såg råg låg lag gå gås gas gul sig mig nig nog råg måg går gam gal gol en låg ås; en seg ål; en ny lag; en ren gas; en yr gås; en rak såg; en låg sal; en rar, gul ros. g k l m n r s17 nät t t t t

ut lut åt låt ät rät tu tur tå tår ty tyg tal tak tig tåg mat not nät nöt nit söt rät ryt rot mot en sur sås; en rak ten; en tät så; en tam ren; en ny not; en rät nål; en ren mat; en gul, söt rot. g k l m n r s t18 lod d

d d d

ed led id lid lod god du duk dy dyr sed röd råd rid ned med tid då dåd död ren säd; en röd ko; dyr tid; en gul duk; en rik dam; en ny, god sed; se, nu lär du dig en ny rad. d g k l m n r s t Rohde, Läsebok 1.19 rep p

p p p

rep rop dop löp på påk pik pil pol pöl par por pys rop kap gap pip nyp nöp en god pil; en rar pys; en rak påk; du lär dig; då du ser på; när mor går med dig, må du gå på is. d g k l m n p r s t20 kub b

b b b

kub tub by byk bo bok buk bi bin bön bör bar bår bär bur bas bås nu ser du en kub; du lär ur en bok; säg mig, bor du i en by? bad du en bön i dag? i går bad mor mig gå ut med sig. b d g k l m n p r s t21 våg v

v v v

vi vid vik vis ved

vas val väl våg vår vrar vis! var god! var ren! var du i vår båt i går? såg du i vår vik en ål, en id, en sik? bör du gå

ut, då du är våt? gå på en god väg, så går dig väl. b d g k l m n p r s t v22 får f f f f få får fy fyr fur far for ful föl fot fet fin far är så god; far ler mot mig; när vi få mat, ber mor en bön; mor är fin, mor är rar; i går for far i vår båt; i dag far du i er båt; far nu väl! b d f g k l m n p r s t v23 hus h h h h ha hal ho hö hök hög hy hyr hål hes het hit hat hot häl har hak nu är du här; läs för far, då du har tid; far, hur mår du i dag? mår du väl, så hör på mig! kon har hår; hus ha tak; vi bo i hus; säg, hur ser en hök ut? b d f g h k l m n p r s t v24 haj j j j j jo ja jag ju jul

när vi få jul, får jag en ny bok; ju mer jag ser, ju mer lär jag; mor, på vår å ha vi hal is; får jag gå dit? ja, du får gå dit, då far går med dig; far, led mig då, så får jag gå på hal is. b d f g h j k l m n p r s t v25 a A, b B, d D, Al. Bön. Dal. e E, f F, g G, Ek. Fot. Gås. h H, i I, j J, Hus. Is. Jul. k K, l L, m M, Kar. Lås. Mat.n N, o O, p P, Nål. Ok. Pål. r R, s S, t T, Ris. Sol. Tak. u U, v V, y Y, Ur. Vår. Yr. å Å, ä Ä, ö Ö, Ål. Är. Ök.26 A.B.D.E.F. G.H.I.J.K. L.M.N.O.P. R.S.T.U.V. Y. Å. Ä. Ö. God bok. Ny råg. Röd ko. Sen vår. Låg mur. Vis far.27 a A, b B, d D, e E, f F, g G, h H, i I, j J, k K, l L, m M, n N, o 0, p P, r R, s S, t T, u U, v V, y Y, å Å, ä Ä, ö Ö. A. B. D. E. F. G. H. I. J. K L. M. N. O. P. R. S. T. U. V. Y. Å. Ä. Ö. Al. Bok. Dal. En. Far. Gul. Hör. Is. Jul. Kål. Lur. Mor. Nål. Os. Pål. Rik. Sol. Tid. Ur. Våg. Yr. År. Är. Ös!28 a A, b B, d D, e E, f F, g G, h H, i I, j J, k K, l L, m M, n N, o O, p P, r R, s S, t T, u U, v V, y Y, å Å, ä Ä, ö Ö, A. B. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. R. S. T. U. V. Y. Å. Ä. Ö. Ar. Bär. Duk. Er. Fyr. Gås. Har. Id. Jon. Kor. Lök. Mat. Nåd. Ok. Pil. Ros. Sår. Tal. Ut. Vår. Yr. Ål. Äg. Öl.Andra kursen.

29 Övergång från långt till kort självljud.

Al, all. Sed, sedd. Sil, sill. Bot, bott. Ful, full. Nys, nyss. Hål, håll. Nät, nätt. Söt, sött.

Hög dörr. God bädd. Nytt hus. Kall mat. Våt ull. Hög pall. Fin hatt. Tam katt. Ren mugg. En hög tall. En god rätt. Ett lätt tal. Ett nätt ok.

30 Ord med korta självljud.

All. Pall. Ett. Sett. Hiss. Viss. Ull. Mull. Rygg. Mygg. Gått. Mått. Ägg. Hägg. Nödd. Född. Upp. Tupp. Lamm. Damm.

Kall natt. Nätt hatt. Rädd katt. Full mugg. Ett nytt mått. Ett rått ägg. En tall har barr. En nål har udd. En bok har rygg. Ett hus har dörr. Ett lamm har ull. En katt har len tass.31 Ord, i vilka självljudet är kort, ehuru det efterföljes av enkelt tecknat medljud.

In. Min. Din. Han. Hon. Än. Vän. Kam. Sam. Hem. Rim. Lim. Öm. Söm. Töm. Tom. Aj! Haj. Kaj. Böj! Höj! Röj!

Vis man. Öm vän. Fin kam. Ful haj. En låg kaj. En seg rem. Ett nätt rum. Jag har en god vän. Han bor i mitt hem. Har du sett en haj? Han har en ful mun.

32 Ord, i vilka ä-ljudet tecknas med e och å-ljudet med o.

Ej. Nej. Hej! Den. Dem. Det. Men. Fem. Dess. Son. Kol. Om. Som. Kom. Opp. Kopp. Hopp. Lopp. Boll. Oss. Loss.

Hög topp. Röd boll. Full kopp. Fem ägg. En torr väg. En tall har topp. Har du sett en röd boll? Nej, det har jag ej.33 Delade ord.

A-pa. Ba-ka. Du-kar. E-kan. Fi-lar. Går-den. Hun-den. I-sen. Ja-ga. Ko-ka. Lä-ra. My-ran. Ny-het. Or-det. Pap-pa. Ri-set. So-len. Ta-la. U-ret. Vå-ren. Yr-ke. Å-ran. Är-lor. Ör-nar. Ö-ro-nen. Är-lor-na. Är-lig-het. Vän-lig-het. Ål-der-dom. An-ta-ga. Vår-da-gar. Å-ar-na. Ö-ar-na.

Här har jag min bok. Hen-ne vill jag ak-ta väl. I hen-ne lär jag mig att lä-sa. Då jag kan lä-sa väl i den-na bok får jag en ny. Om jag ser no-ga på, då jag lä-ser, så går det väl.

Mot al-la bör jag vi-sa vän-lig-het. Jag vill va-ra ly-dig; ty om jag ly-der go-da råd, var-der jag vis.34 Ord, i vilka k-ljudet tecknas med ck och ch.

c C, c C, c C.

Ack. Lack. Ock. Lock. Bock. Rock. Häck. Säck. Suck. — Och. Lyc-ka. Ryc-ka. Luc-kan. Bäc-ken. Bac-ken. Roc-ken. Häc-kar.

En kock lagar mat. Boc-ken har ragg. Ett hus byg-ges på bac-ken. Bäc-ken rin-ner i da-len. Tyc-ker du om att le-ka med doc-kor? Att lä-sa är bå-de till nyt-ta och nö-je. Läs dock go-da böc-ker!

35 Ord med v-ljud.

Val, var, ved, ven, vi, vid, vig, vin, vit, vall, vass, vidd, viss, vem. Va-lar. Va-dan. Var-för. Ve-te. Vi-la. Vi-na. Vil-ken. Vac-ker. Vin-dar-na. Vår-so-len. O-vän-lig.Av, hav, gav, hov, liv, riv, döv, löv, rev, vev, sov, väv, räv. Liv-lig. Iv-rig. Tav-la. Trev-lig. Döv-het. Lov-dag. Löv-tak. Hov- man. Ek-löv. So-va. Ha-vet. Hå-ven. Lö-vet. Li-vet. I-ver. Rä-var-na. Ål-re-var. Seg-li-vad. Ek-lö-vet.

Vå-ren är vac-ker. Her-den vak-tar få-ren. Vi bö-ra ak-ta vå-ra böc-ker väl. En al har löv. Av lin får man väv. En räv går på rov. Vi ha säv i vår vass. Till ju-len få vi lov. I-var är iv-rig i sitt ar-be-te. Lev nu väl! Va-len le-ver i ha-vet. Vi-ta du-vor äro vack-ra. Ba-ka go-da ve-te-bul-lar! Håll, vad du lo-vat! Vem bör du all-tid ly-da? Dö-va hö-ra il-la. Mam-ma sö-ver bar-net. Ha-vet går i vå-gor. Li-vet är en god gå-va. Rä-ven so-ver om da-gen.

Rodhe.

Tredje kursen.

36 Övergång från ett till två efterljud.

Åk, åkt. Bok, boks. Sal, sals. Rad, rads. Rep, reps. Läs, läst. Gul, gult. När, närt. För, förd, fört. Tål, tåld, tålt. Bar, bars, barn.

En rik man, ett rikt barn. En gul vägg, ett gult hus. Av en vis man kan man få ett vist råd. Mitt barn, lyd din far och din mor, så går det dig väl.

37 Ord med två efterljud.

Art. Aln. Barn. Tamt. Lamt. Rent. Gård. Vald. Pöst. Karl. Mol-nen. Bor-det. Kar-tan. Sor-la.

Fint garn. Lärd man. Hög port. En tam örn. Ett kalt hu-vud. Ett rent bord.En ren har vack-ra horn. Ett hus har fy-ra hörn. Barn fal-la lätt på hal is. Mol- nen sim-ma i luf-ten. Ör-nen och ga-men le-va av rov. Bäc-ken por-lar i da-len. Du-van hål-les tam ö-ver he-la jor-den. Vör-da din fa-der och din mo-der! Som bar-net hem-ma lär, så det bor-ta är.

Ask. Asp. Rast. Korv. Alm. Vals. Kalv. Tofs. Tolk. Valp. Salt. Bild. Hand. Dömd.

Ar-men. For-sen. Fär-jan. Kor- ken. Kor-pen. Hal-sen. Tak-ten. Byg-den. Vik-ter-na. Bild-böc-ker. Salt-ka-ren. Höns-hu-set.

Jor-den är rund. Kar-pen är en fisk. Kor- pen är en rov-få-gel. Ju-len är en he-lig fest. Lek ic-ke med el-den!So-len ly-ser och vär-mer. Torv ta-ges ur mos-sar. Mars må-nad är of-ta kall.

Har du sett en falk? Han byg-ger of-ta sitt bo i hö-ga torn. Ak-ta väl på det, som du lär, så var-der du vis.

Hamn. Sand. Dans. Luft. Röjt. Nejd. Sats. Bygd. Bukt. Allt. Väckt.

Nam-net. Han-den. Täl-ja. Tem- pel. Kan-ten. Fej-den.

Sä-ker hamn. Öp-pen famn. God sömn. Hård kant. En vac-ker nejd. Ett tomt hus. Hun-den har fin lukt. Man vä-ger med vik-ter. Lyd-nad är en dygd. Tolv kal-las ett dus-sin. Jak-ten är en far-kost. Re-nen finnes i vårt land. No-a bod-de i en ark. Din mo-der har vår-dat dig ömt. Följ mi-na råd! Ta-la endast det, som är sant! Sök din vis-dom i Guds ord! Sörj ic-ke för den dag, du ej sett!38 Fy-ra poj-kar på en häst.

Jöns, Nils och Karl re-do på sin fa-ders rö- da häst. Rolf kom ef-ter och bad dem vän- ta. Han vil-le ä-ven ri-da. Så fick han sit-ta upp bak-om dem. Det var e-get att se: fy-ra poj-kar på ryg-gen av en häst? Ka-ro lopp i för-väg

och sa-de: »Vov, vov!» och kis-se Måns satt vid por-ten och såg på le-ken och sa-de: »Jam, jam!»

39 Ord med t-ljud.

Tåg, tid, tack, lat, lätt, bunt. Gott, glatt, milt, vilt, vitt, runt, tänt, sänt, ont.

Ti-den. Ö-rat. An-länt. Av-sänt. Milt väder. Runt torn. Ett gott nytt år! Ett rött hus. Ett vitt fält.Ett vilt le-jon kan täm-jas. Ett milt ord re-tar icke. Ett gott barn ly-der. Ett för-nöjt sin-ne är mer värt än guld och sil-ver. Bed Gud be-va-ra dig för allt ont!

40 Hun-den och kat-ten.

Hek-tor höll vakt på går- den. Där ha- de han ett li-tet hus för sig. Men han kun-de ic-ke gå, vart han vil-le, ty han var bun-den. Där-för var Hek-tor myc-ket ro-ad, när han fick be-sök av si-na li-kar och vän-ner. Men då Måns Katt kom, såg han myc-ket ond ut. Ty Måns vil-le ri-va ut hans ö-gon och ta-ga hans mat. Där-för vart det all-tid o-säm-ja, när Måns kom. En dag bet Hek-tor Måns i be-net, så att Måns fick hal-ta fy-ra da-gar och li-da myc-ket ont. Se-dan tor-des ic-ke Måns häl-sa på hos Hek-tor me-ra.41 Ord med äng-ljud.

Ä ng.

ng.

Äng, ung, tung, ring, ting, säng, häng, sång, gång, tång. Ring-en. Äng-en. Säng-en. Sång- en. Gång-en. Tång-en. Lång-an.

Sång ro-ar mång-en. Äng-en bär mång-a ör-ter. Gul-det är tungt.

g.

Ugn, lugn, agn, vagn, gagn, hägn, regn, dygn, lögn. Ag-nar. Vag-nar. Ug-nen. Reg- net.

Ka-kor ba-kas i ug-nar. Ag-nar, Mag-nus, Sig-ne och Rag-nar ä-ro namn. Reg-net fuk-tar jor-den.n. Sank, bank, bänk, länk, tänk! Bän-kar. Län-kar. Vin-kar. Tan- kar-na. Be-tänk-sam.

Hun-den bin-des med länk. Bar-nen sit-ta i bän-kar. Al-la tän-ka ic-ke li-ka.

ng, g, n.

U-tan tung-a kan ing-en ta-la. En båt gung-ar på vå-gen. Mös-sor häng-as på väg- gen. Kung-en är en hög man. Lätt fång-et är lätt gång-et. Lögn gag-nar ing-en. En natt och en dag kal-las ett dygn. Hu-ru mång-a ving-ar har tup-pen?

42 Rä-ven och kat-ten.

En katt och en räv möt-tes en dag. »Nu ä-ter jag upp dig», sade rä-ven. »Nej, det kan du ic-ke», sa-de kat-ten. »Vet du då nå-got sätt att räd-da dig? fort-for rä-ven. Han såg där-vid myc-ket ond ut. »Ja, det vet jag», sa-de kat-ten och lopp i det-sam-ma upp i en högrönn. »Vet du nå-got sätt, var-på du kan ta-ga mig här?» sa-de nu kat-ten till rä- ven. »Ja, mång-a, mång-a», sa-de rä- ven och la-de sig på vakt un-der rön-nen. Han tänk-te: »Mis-se kan ic-ke läng-e sit-ta där up-pe i rön-nen, och så fort han kom-mer ned, så är han mitt rov.»

Men vad hän-de? Mic-kel fick hö-ra nå-got bul-ler bak-om sig. »Vad är det-ta?» tänk-te han. »O ve, där är en man med en bös-sa, ser jag!» Han ru-sar upp; men i ett nu hö-res — pang! och rä-ven lig-ger där liv-lös.

43 Ord med ljudförbindelsen ks.

Viks, boks, bäcks, däcks, häcks. Riks-dag. Däcks-last. Lek-saks- bord.

En boks hörn ä-ro fy-ra. En bäcks vat-ten är of-ta o-rent. Ett lacks god-het är ic-ke all-tid li-ka.x X, x X, x X.

Ax, lax, sax, vax, lyx, sex, text, växt. Yx-a. Läx-a. Väx-a. Ox-ar. Byx-or. Tex-ta. Växt-hus.

Gult vax. En god sax. En lång läx-a. Ett tungt ax. De ung-a väx-a. Sax-en och yx-an ä-ro av järn. Lax-en är en god fisk. Korn väx-er och mog-nar fort. Sex och sex äro tolv.

44 Övergång från ett till två förljud.

Kal, skal. Lack, klack. Med, smed. Mal, smal. Ned, sned. Not, knot. Pik, spik.

Vid, svid. Ras, kras. Ris, pris. Råd, tråd. Rop, grop. Ten, sten. Tår, står. Vår, tvår.Log, slog, plog. Lik, flik, slik. Lut, klut, slut.

Ett vist råd; en fin tråd. En röd ko; en ny sko. Ett högt rop; en vid grop. En lång ten; en stor sten. Mång-a skå-lar ä-ro av glas. Hus byg-gas av bå-de sten och trä. En nöt har ett hårt skal. En spik är av järn. Ett sår svi-der. Luf-ten är of-ta sval.

45 Ord med två förljud.

Snö. Smal. Slag. Spis. Gnat. Svar. Grav. Glad. Knep. Fru. Flod. Fjät. Prat. Plåt. Vrak. Brädd. Björk. Drift. Trast. Mjölk.

Smal stig. Hård knut. Stor skog. Tung last. Slö kniv. Rik stad. Sval natt. Smal spik. Klar bäck. Lång gren. Glad fest. En grön äng. Ett nytt krus.46 Övergång till odelade ord.

Snö-re. Skor pa. Smed-ja. Spe- gel. Stal let. Svär-den. Knop pen. Kro-ken. Gru van. Gläd-jen. Gnab- bet. Kraf ten. Kloc-kan.

Fläc ken. Plat sen. Björ nen. Dröm men. Dva lan. Trä det. Mjöl ken. Brö det. Sko lan.

Ste nen är hård. Gra nen har barr. Björ- ken har löv. Björ nen har ra mar. Ör nen har klor. Bröd ba kas av mjöl. Öl bryg ges av malt. Vin pres sas ur dru vor.

Glas kan smäl tas. Krig är en stor o lyc ka. Sva lan är en kvick få gel. Spin deln spin ner fi na nät. Snön smäl ter för so len. Fle ra flo der kom ma från fjäll. Björ nen är bå de stark och vig. Ett träd har rot, stam och gre nar.

Ett mjukt svar stil lar vre de. Njut det go da med måt ta! Var nöjd med din lott!Fly det on da! Glöm ic ke din mo ders råd! Tro på det go das se ger!

47 Det är bäst att lyda mamma.

Rått mam ma och hen nes lil la dot ter vo ro en gång på vin den för att se sig om kring.

»Å, mam ma!» sa de den lil la, »ser du den där ost bi ten i den vack ra lå dan? Får jag lov att gå dit och sma ka på den?»

»Ak ta dig väl där för, mitt barn!» sva ra de mo dern.

Den lil la blev led sen och såg li tet o tå lig ut men sva ra de in tet. Da gen där på går hon en sam till lå dan. Ack, vad os ten luk ta de gott! Vår lil la läc ker- mun vän de sin spet si ga nos o- ro ligt än hit, än dit. »Om jag än då skul le för sö ka att ta ga en bit», sa de hon. »Mam- ma har väl för bju dit det. Men de gam la äro all tid så räd da för allt. Lå dan ser ic ke så far lig ut. I al la fall är jag så kvick.»Den lyst na lil la råt tan högg sin tand i os- ten. I det sam ma föll nå got tungt på hen ne. Hon för sök te kom ma lös, men i näs ta ö gon- blick var hon — död. Rått mam ma blev myc ket be drö vad, då hon med si na and ra ung ar kom till fäl lan. De små dar ra de av räds la och sa de till var- and ra: »Det är nog bäst, att vi ly da far och mor, ty de ve ta mer än vi.»

48 Ordspråk.

Bätt re ti ga än il la ta la. Den som nå got spar, han nå got har. De gam la skall man ä ra, de ung a skall man lä ra. I nö den prö vas vän nen. Ett ut flu get ord kom mer ald rig å ter. Hög mod går fö re fal let. Bätt re en få gel i han den än ti o i sko gen. Säl lan vål lar en, att två trä ta.

49 Ord med ljudförbindelsen kt.

Rikt, sikt, dikt, vikt, jakt, vakt, bukt, väckt, täckt, släckt. Å sikt. Dy likt. All makt. Natt- vakt. Upp väckt. Upp täckt.Ett rikt bord. En vac ker dikt. En släckt lam pa. Ett halm täckt hus. Kung en ä ter vid ett rikt bord. När du är väckt, bör du stå upp. Att ja ga är ett om tyckt nö je. Ing en har släckt eld med ol ja.

gt.

Lågt, högt, lagt, sagt, bragt, byggt, tiggt, snyggt, tryggt. In lagt. Till sagt. Fär digt. Vän- ligt. Vär digt. Upp byggt.

Ett lågt hus. Ett vän ligt barn. Ett vär- digt sätt. Ett fär digt ar be te. Ett snyggt rum.

Tor net är högt. Ha vet lig ger lågt. Ett barn bör va ra snyggt. Ett gott barn för- ne kar ej, vad det sagt. Ett vän ligt och för stån digt råd bör följas.kt, gt.

Det är vik tigt, att vi upp fö ra oss vär digt. Li vets lyc ka be står ej i makt och prakt. Ett gott ryk te är bätt re än guld och sil ver. Den le ver tryggt, som väl upp fyl ler sin plikt. Ett styggt barn kan ej va ra tryggt.

On kel A dam har fram bragt mång en vac- ker dikt. Gud al le na är alls mäk tig, och hans makt va rar från släk te till släk te.

50 Viktor och Pakt.

Lil le Vik tor vand ra de fli tigt om kring i en skogs- trakt. Of ta fö re tog han en ut flykt till ett högt, i hå ligt träd. Där ha de han upp täckt ett ek orr bo. På nå got fif figt sätt fång- a de han en ek orr ung e. Det var ett li tet snyggt kräk med brun päls och en lång, två si digt hå rig svans.Den lil la ek or ren tyck te ej om att bli va Vik tors fång e. Han lät hö ra ett svagt, vre sigt mor ran de, lik som vil le han sä ga: »Det var e lakt av dig att fång a mig.» Men Vik tor klipp te små slugt med ö go nen och stop pa de ho nom kvickt i fic kan och sa de: »Det är o klokt, om du kno tar, ty hos mig skall du få ett gott och trev ligt hem.» Nu i la de han has tigt hem. Han fram tog för sik tigt den lil la ek or ren, be trak ta de och smek te ho nom och ta la de så vän ligt till ho- nom. Han gav ek or ren nam net Pakt. Vik tor ha de ett li tet trä hus, som var täckt med nä ver. I det ta in släpp te han Pakt och lyck te till dör ren ef ter ho nom. Se dan fick Pakt vat ten, och Vik tor knäck te nöt ter åt ho nom. De tyck te snart myc ket om var and ra. Pakt fick gå fritt om kring i Vik tors rum, och han tog u tan fruk tan nöt ter, gran frön och dy likt ur Vik tors hand. Om af to nen, när lam pan var släckt och Vik tor lagt sig, klätt ra de Pakt vigt upp i hans bädd och sov tryggt där jäm te sin go de vän.

Rodhe.51 Hund och katt såsom vänner.

Hun den och kat ten ä ro o£ ta o en se. Där- för sä ger man om dem, som ej kun na för- li kas: »De le va som hund och katt.» Men det hän der dock, att hund och katt kun na va ra go da vän ner, så som vi av det föl jan de sko la fin na. Hun den het te Ka ro, och kat tan het te Li sa. De vo ro föd da i sam ma gård. Så som små ha de de bli vit be kan ta och lekt med var and- ra. Mun tert lu po de då i kapp på gård och äng. Ing- en såg dem bi tas el ler slåss. När Ka ro blev stor, fick han stå bun den vid sin ko ja för att hål la vakt. Då sågs Li sa näs tan var je dag häl sa på sin lek kam rat. Han glad- des myc ket åt hen nes be sök och lät hen ne ä ta ur sin skål, om där i var nå got, som hon tyck te om. En dag fick Li sa tre små ung ar. Hon la de dem i en vrå av la dan. Men en kväll märk te hon, att en räv smög om kring går den.»Aj, aj», tänk te hon, »han vill ta ga mi na ung ar.» Så tog hon den e na ef ter den and ra och bar dem till Ka ros ko ja. Ka ro tog vän ligt e mot de små och lät dem bo hos sig en lång tid. Vil le nå gon o fre da de små, så vi sa de han si na tän der. Katt- ung ar na ble vo ock så hans vän ner, och de lek te of ta med ho nom u tan mins ta fruk tan. Bå de Li sa och and ra så go med för nö jel se de ras vän skap li ga le kar.

52 Rastvisa.

Så, så, så, nu vi ras ta få. Fli tig bör man all tid va ra men än då på kraf ter spa ra, där för ras tas må. Så, så, så, så, så.

Ställ ning nu! Räk na ett och tu! Ar mar upp åt, ar mar ut åt, ar mar fram åt, ar mar bak åt, ar mar ned åt nu!

Räk na ett och tu!Fjärde kursen.

53 Ord med j-ljud.

Jag, ja, ju, jul, jo, jord, jarl. Ju len. Jar len. Jor den. Bör jan.

Bar nen gläd ja sig åt jul gra nen. Jär net är en nyt tig me tall. Jä ga ren går på jakt. Med för nöj sam het föl jer gläd je.

g.

Gök, göl, gös, gäl, get, gen, giv, gift, gigg, arg, sorg, helg, talg. Ge ten. Gö ken. Gär det. Var gen. Ber get. Äl gar na. Talg ox ar na.

Gö ken gal om vå ren. Ge ten hop par gär na. Äl gen lå ter sig ic ke täm ja. På o lyd nad föl jer all tid o ro och kval.

dj.

Djup, djur, djärv. — Dju pet. Dju ren. Djäk ne. Djärv het.Sto ra fis kar gå på djupt vat ten. Lo- dju ret och björ nen ä ro djär va rov djur. En skol yng ling kal la des förr i ti den djäk ne.

gj.

Gjut, gjord, gjort. Gju ta. Gjor de. Sa del gjord.

Gry tor gju tas av järn. Sa del gjor dar gö ras of ta av lä der. Har du sett ett gju te ri?

hj.

Hjul, hjon, hjord, hjort, hjälm. Hjäl te. Hjär ta. Hjär na. Hjort- ron. Hjor tar na. Hjul ax el.

Hjor ten ja gas i vild mar ken. Hjäl te kal- las den, som ej är rädd. Av hjär tat ut gå on da tan kar. Hjäl men be täck te hjäs san.

lj.

Ljus, ljuv, ljum, ljud, ljung. Lju ga. Ljung a. Ljums ke. Ljuv- lig het. Ljus hå rig. Ljung blom ma.Vår ens vin dar äro of ta ljum ma. Att lju ga är en stor synd. Ljung en har rö da blom mor. Ljus nan är en stor älv.

j, g, dj, gj, hj, lj.

Vag nar ha va hjul. Av bly gju tas knap- par och ku lor. En god her de vår dar sin hjord. Äl gen och hjor ten lik na re nen. Gru vor och brun nar ä ro dju pa. Kor gar gö ras av säl gens kvis tar. Ljus gö ras av talg och vax. Ljung väx er på berg och bac kar. Ju ni och ju li ha va kor ta och lju sa nät ter.

54 Så slutar trätan.

Två gos sar fun no en gång en stor nöt. »Det är min nöt», sa- de Jo han, »ty jag såg hen ne fö re dig.» »Nej, det är min», sa de Gö- ran, »ty jag tog upp hen ne.» De kom mo nu i en häf tig trä ta.En stör re gos se, vid namn Ge org, kom till dem. Han sa de: »Jag skall dö ma e mel lan e der. I sko len va ra go da vän ner.» Han ställ de sig nu mel lan dem bå da och klöv nö ten mitt i tu. Där på sa de han: »Den e na hal van av ska let får du, Jo han; den and ra till hör dig, Gö ran. Det, som blir ö ver, tar jag för mitt be svär.» — Här be san nas det or det: »Vän- skap när, tve dräkt tär.»

55 Ordspråk.

Gott till tal ger gott gen svar. En man är den, som gör mans gär ning. Gjord gär ning lå ter sig ej änd ra. Ka jan tyc ker nog, att hen nes ung ar ä ro vack ra. Små barn, små sor ger; sto ra barn, sto ra sor ger. När bar net får sin vil ja fram, grå ter det ic ke.

Må vi al la på en gång stäm ma upp en en kel sång! Må i en fald vå ra ljud sti ga upp med lov till Gud!56 Ord med tje-ljud.

Tj äll.

tj.

Tjäll, tjut, tjur, tjuv, tjog, tjock. Tjä na. Tjä der. Tju ta. Tju go. Tjär blom ma. Tjär tun na. För- tju sa.

Var gar na tju ta i sko gen. Tju rar stång as of ta. Gör gär na tjäns ter, då du det kan! Ox ar, häs tar och kor tjud ras stun dom på äng en. Ja kob bod de i tjäll.

k.

Kär, kör, kök, köp, kiv, kid. Kö pa. Kyr ka. Kin kig. Käp par. Kälk bac ke. Kär leks verk. Kej sa re.Kyr kor byg gas me ren dels på höj der. Smör kär nas av gräd de. Giv kär lek, så blir du äls kad.

kj.

Kjol. — Kjor tel. Dal kju sa.

En trång dal kal las ä ven kju sa. Små barn klä das i kjort lar.

tj, k, kj.

Mat la gas i kök. En båt har köl. En kär ra har en dast två hjul. Kjort lar gö ras of tast av tyg. Mång a kyr kor ha va torn. Barn å ka gär na på käl ke. Ge tens ung e kal las kid el ler kil ling. Tjä dern är en stor och vac ker få gel. Tju go styc ken kal las ett tjog. Man tjä nar gär na den, som man har kär. Barn få ej va ra kin ki ga. Ge nom ki- ka re se vi fö re må len sto ra, e hu ru de ä ro långt bor ta. En tro gen tjä na re bör ha god lön.57 Ordspråk.

Den, som ej vill ly da, mås te kän na. Kär- le ken är ic ke säl lan blind. Blo det är all tid tjoc ka re än vatt net. Ar mod och kär lek ä ro svå ra att döl ja. I nö den lär man att kän na si na vän ner. Med den man tju ter, får man ock så ä ta. Man bör ej kö pa gri sen i säc ken.

58 Vördnad för de gamla.

En gam mal man satt i en träd- gård, där någ ra barn lek te. Vid en rö rel se, som den gam le man nen gjor de, föll hans tid ning i från ho- nom. Med svå rig- het böj de han sig ned för att ta ga upp den. Ett barn, som var fem el ler sex år gam malt och som lek te nä ra där in till, kom nu fram, tog upp tid ning en och läm- na de man nen den. Den gam le vil le gär na prö va, hu ru långt den lil le gos sen vil le gå i sin ar tig het. Ef ter någ ra ö gon blick lät han där för sin käpp ochse dan sin näs duk fal la till mar ken. Var je gång upp tog bar net fö re må let med glad min och läm na de det un der en ar tig bug ning till den gam le, sä gan de: »Var så god!» Den ne fat ta de då bar nets hand och sa de: »Du är en li ten snäll gosse. Säg mig, var- för är du så ar tig mot mig, som du ic ke kän ner?» Gos sen sva ra de: »Å, min her re, jag ser ju, att ni är en far far!» Den gam le sa de: »Du ä ger så le des en far far, som du hål ler myc ket av?» — »Ja, min her re», sva ra de gos sen. »Ja så, ja, jag tyc ker ock så, att han har en myc ket snäll och ar tig son son», sa de den gam le och klap pa de ho nom vän ligt på hu vu det.

59 Bön.

Min Gud, min Fa der, bliv hos mig i den na värl dens vil la! För låt mig, vad jag bröt mot dig och gjort mot and ra il la! Mitt liv, min lyc ka läg ger jag i di na hän der natt och dag. Låt mig din nåd ej spil la!60 Ord med sje-ljud. Sj ö.

sj.

Sjö, sju, sjuk, själ, sjåp, själv, sjubb. Sjä len. Sju da. Sjung a. Sju hör- ning. Själv be hag. Sjuk säng en.

En vec ka har sju da gar. Sjä len är o- död lig. Att sjung a är bå de ro ligt och nyt- tigt. Sjung en dast vack ra sång er!

sk.

Ske, sked, skepp, skön, skinn. Skyn da. Skän ka. Sköl jer. Skic- kel se. Män ni ska. Skepps gos se.

Skep pen dri vas av vind och ång a. Ske- dar gö ras av sil ver, tenn, horn och trä. När sä den är mo gen, skä res hon av. Av sä den få män ni skan och bo ska pen sin fö da.

skj. Skjul, skjut, skjuts. Skju ta. Skjut sa. Skjort knapp.

Skjor tor gö ras av bå de ull och lin. Sälj icke skin net, in nan björ nen är skju ten!

stj.

Stjärt, stjälk. Stjä la. Stjär na. Stjäl pa. Stjäl- kar. Stjärn ki ka re. Kräft stjär tar.

Mång a stjär nor tind ra. Ska tan har svart

stjärt. Är ter och bö nor väx a på stjäl kar.

De, som stjä la, stjäl pa sig där i genom i för därv.sch.

Schal, schäs, schagg, schakt, usch, dusch, marsch. Scha lar. Scha tull. Scha let ter. Schar la kan. Ga lo scher.

Usch, så det reg nar! När man å ker i schäs, vill man gär na, att det skall va ra sol sken. Tag på dig ga lo scher, om du går ut, när det reg nar!

sj, sk, skj, stj, sch.

So len ski ner. Vå ren är skön. Tung a fö re mål sjun ka i vat ten. Mång a väx ter ha va stjäl kar. Sjä len dör ic ke. Mång en stjäl per sig själv. Skep pen fö ras av vin- den fram ö ver hav och sjö. Ett skjul gi ver skydd mot regn och snö. Sof for och sto lar klä das of ta med schagg. Stjär nor na sy nas om nat ten. Sjun de bu det ly der så: »Du skall ic ke stjä la!»61 Ordspråk.

Tjä na dig själv, så har du en tro gen dräng. Man skör dar in tet, där man in tet har sått. Vad en män ni ska sår, det skall hon ock skör da. Skön het u tan tukt är en blom ma u tan lukt. Får bar net ic ke lä ra att ar be ta, så lär det sig of ta att stjä la. Sak ta vind fö rer ock så skep pet i hamn. Bränt barn skyr el den.

62 Räv och varg.

En varg ha de en gång fal lit i en grop. Han tjöt jäm mer ligt. En räv kom dit och såg hans nöd. I ska de- gläd je log han åt var- gen och hå na de ho- nom i hans o lyc ka. Han kal la de ho nom ett dumt djur. Där- vid dan sa de rä ven och gjor de vil da hopp om kring gro pen. Plöts ligt kom han för nä ra gro pens kant och stör ta de ned till var gen. Nu var han själv fång ad och fick så lun da li da för sin e lak het.

63 Gåtor.

1. Vad fin nes blott om vin tern här, är halt och — bris ter eller bär? 2. »Tick, tack», jag sä ger och på min ner, att ti den som en flod för rin ner. 3. Ett sjä lens föns ter kal las jag, står öp pet mest den he la dag. 4. Man klip per mig, att du må gå i köld med var ma klä der på. 5. Jag är en li ten far kost, lätt att vän da; långt ut till sjöss må ing en dock mig sän da. 6. Vad är det, som en spe gel fått till värn kring sig och pryd nad blott? 7. När kon skall tjud ras, bli ver jag till gagn, så ock, när sa ker sur ras på en vagn.

64 Gud är barnens beskyddare.

Tven ne små gos sar gingo en dag till sko- gen. En stor varg kom luf fan de mot dem. De ble vo myc ket räd da och viss te ic ke, hu ru de skul le kom ma un dan det far li ga dju ret. »Låt om oss bed ja Gud om hjälp!» sa de den mins te av gos sar na. De föl lo bå da på knä och höl lo var and ra om hal sen och bå do med hög röst den na bön, som de ha de lärt av sin mo der:Gud, som ha ver bar nen kär, se till mig, som li ten är! Vart min värld och lyc ka vän der, står min hjälp i Her rens hän der.

Var gen gick fram till bar nen och såg på dem. Där ef ter vän de han sig om och gick bort.

65 Ord med s-ljud.

Sal, stark, gräs, hals, lass, last.

c.

Cell. Cy rus. Cir kel. Ci der. Ce- der. Ci garr. Do cent. Fa cit. Re cept. Vi ce. Ci vil. De cem ber.

ps.

Psalm. Psalm bok. Psal ta re.

s, c, ps.

Cy rus var en stor re gent. Cin no ber är en röd färg. Cell är ett myc ket li tet rum. Ci- der är ett slags dryck. Cir keln är rund.

Rodhe.Psal mer sjung as i kyr kan. Da vids psal mer kal las of ta psal ta ren.

66 Ord, i vilka s-ljudet tecknas med z.

z Z, z Z, z Z.

Zon. Zink. Ze nit.

Zink är en me tall. Ze nit är på him meln rätt ö ver vårt hu vud. Jor dens y ta de las i fem zo ner.

67 Psalm för barn.

Jag lyf ter ö gat mot him me len och knäp per hop mi na hän der; till dig, o Gud, som är bar- nens vän, min håg och tan ke jag vän der.

Glatt är att pri sa och tac ka dig, och gär na vill jag det gö ra; jag vet det visst, att du ser till mig och ej för smår att mig hö ra.

Tack för allt gott, du mig stän digt ger att kän na, äls ka och ä ga! Tack, go de Fa der, för myc ket mer, än jag kan näm na och sä ga!Jag är en plan ta ut i din gård, för e vig- he ten upp dra gen; jag var knappt till, när i fa- ders vård av dig jag re dan var ta gen.

Så håll ut ö ver mig än din hand, o Fa der min u tan li ke, och låt mig väx a för li vets land, som är ditt him mels ka ri ke!

68 Gåtor.

1. Sex si dor har jag li ka al la; syns li ka dan, hur jag må fal la. 2. Sätt mig ut i ditt ö ra, så kan du bätt re hö ra. 3. En fisk jag är, lik or mens är min kropp; jag le ver än, ur vatt net dra gen opp. 4. Fast jag i vat ten le va plär, en äls ka re av blod jag är.

69 Gud är god.

Morgon mellan fjällen, klara bäck och flod, sorlande mot hällen, sjungen: »Gud är god.»

Dagen ser jag bräckas, fram går ljusets flod. Dalarna, som väckas, svara: »Gud är god.»

Skogens fåglar sjunga med ett glättigt mod, där på kvist de gunga, kvittra: »Gud är god.»

Själ, vak upp och svara dem med nyfött mod! Höj din lovsång klara: »Gud, vår Gud är god.»Femte kursen.

70 Ord med tre förljud.

Skrin. Skryt. Skrud. Skrubb. Skratt. Skrank. Sprid. Spröt. Split. Spjut. Spring. Strå. Strut. Ström. Sträng. Strand. Straff.

Strutsen springer fort. Vintern är ofta sträng. Spjut hava skaft. Solens strålar sprida ljus och värme. Till en fiol höra strängar och stråke. Katten och hunden strida ofta. Liljans skrud är skön. Den late straffas, men den fli- tige belönas.

71 Vårsolen.

Vårsol blickar vänligt ner; glatt hon blickar, glatt hon ler, giver sippan liv på nytt, när från klippan snön har flytt. Gräset spritter upp så grönt, lärkans kvitter klingar skönt, allt sig gläder; det är vår. Högtidskläder ängen får.

Bönen stige då till Gud och invige med sitt ljudglada vårens korta stund under årens snabba rund! Må ock fröjden lyfta mig upp mot höjden, Gud, till dig! Böj mitt sinne själv därvid, bo där inne med din frid!

72 Lammet i fara.

En rask gosse, vid namn Gustav, sprang och lekte ute på en stor äng. I detsamma kom ett får springande och stannade invid honom, bräkte och betedde sig mycket oroligt. Gossen förstod, att det var något, som fåret ville. För att få reda på vad det kunde vara följde han med. Fåret sprang tillbaka samma väg, varifrån det kommit. Det vände sig därvid ofta om lik- som för att se, om Gustav följde efter. Vid en liten å stannade det. Då Gustav kom fram till stället, såg han ett litet lamm, som låg och sprattlade i vattnet. Det försökte att komma upp på åbrädden men kunde icke. Modern hade ej kunnat hjälpa sitt lilla lamm, därför sprang hon till gossen. Denne lade sig framstupa på marken, fattade med ena handenuti en buske, som stod vid stranden, och med den andra grep han tag uti lammet och drog upp det. Modern bräkte av glädje, när hon hade sin kära unge åter vid sin sida.

73 Herden och lammet.

Ett litet lamm hade kommit in i en villande skog; men herden, den starke och gode, det fann och på armen tog.

Han lade det vid sitt hjärta, han värmde det i sin famn, han tvådde det rent vid källan och nämnde det sedan vid namn.

Det späda, räddade lammet, o barn, du är det för visst, och herden, som mäktigt dig skyddar, är Herren Jesus Krist.

74 Övergång från två till flera efterljud.

Arg, argt. Barn, barns. Djärv, djärvt. Falk, falks. Fört, förts. Glömt, glömts. Kysk, kyskt. Mörk, mörkt. Sank, sankt. Varm, varmt. Pingst är en högtid. Guldet är blankt. Katten är lömsk. Fiskaren får ej alltid rikfångst. Klotet är runt. Är du svensk, så älska ditt fosterland! Glaset är hårt. Att skriva är en konst. Ett träsk är sankt. Ernst är ett namn. Ett snällt barn får ej näpst. Ärlighet varar längst.

75 Hemmet.

Du har ett hem. Där har du mycket gott. Du kan där vara så lugn och nöjd. När du är trött, kännes sömnen där så söt och vilan så ljuv. Därför älskar du ock ditt hem. Varje sak, varje vrå känner du så väl. Du skulle bliva ledsen, om du ej finge vara tillsamman med de gamla, välbekanta föremålen. Det bästa, du har i hemmet, är din fader och din moder. De kallas med ett ord dina föräldrar. De ha vårdat dig ömt, då du var liten, och huru arbeta och sörja de ej för din välgång! Vad tror du väl det är, som gör, att de ejtröttna att arbeta för dig? Jo, de älska dig och vilja så gärna, att du skall bliva god och lycklig. I hemmet har du kanske även bröder och systrar. De äro dina syskon. Dem bör du älska och tjäna. Du bör aldrig kivas med dem utan visa dem all vänlighet. Ett gott barn vill ej genom kiv eller onda ord störa glädjen i hemmet. Äldre syskon böra vårda sig väl om dem, som äro yngre, och dessa böra gärna lyda de äldre i allt det, som är gott. Ett gott och lyckligt hem är en stor Guds gåva. Men tro ej, att lycka är detsamma som rikedom! Ditt hem kan vara lyckligt, även om det endast är en ringa hydda. Den rätta lyckan kommer därav, att man fruktar och älskar Gud över allting, älskar sin nästa såsom sig själv och är nöjd med sin lott. Må vi ej glömma att tacka Gud för det goda, han giver oss i hemmet! Och må vi även bedja honom hjälpa och skydda dem, som intet hem hava!

76 Mitt hem.

Mitt hem är så ringa, dess dörr är så låg, men aldrig en kärare boning jag såg kring hela den grönskande jorden. Där lever mitt minne, där föddes mitt hopp, där lärde jag blicka till himmelen opp och älska mitt hemland i norden.Och är ej mitt stolta, mitt härliga land med snöiga fjällar och grönskande strand mer värt än allt guld uti världen? Ej byta jag ville, vad jorden än gav, mot rikaste skatter den frihet, — den grav, jag ärvde vid fädernehärden.

77 Pilten på heden.

Och liten pilt, han gick så ensam uti kväl- len, då solens sista blick sig sänkte bakom fjällen. En tår föll sakta ned på gossens bleka kind, ty mörk blev ödslig hed, och kall var nordan vind.

Men pilten bad: »O du, som lovat barnen skydda, mig visa vägen nu hem till min faders hydda!» Och se, ur skyar

gled nu månen ljus och klar. Snart pilten uppå hed fann vägen hem till far.

78 Ord med tre eller flera medljuds- tecken mellan två självljudstecken.

Arg sint. Bland ning. Dall ring. Grann- land. Änk ling. Konst när. Mark nad. Ord- nings makt. Punkt lig het.

Allvis. Bullra. Yngling. Ungdom. Ätt- ling. Längtan. Konstlad. Fästning. Örngott.Barn böra vänja sig vid ordning och punktlighet. De gamla bör man visa vörd- nad. Tröttna ej att göra gott! Ädla hand- lingar hava goda följder. Man bör ej gå våldsamt till väga i sina företag Tänk på din Skapare i din ungdom!

79 Skolan.

En skola är en mycket nyttig inrättning. Där få barn inhämta lärdomar, varav de kunna hava gagn för hela livet. Du bör fördenskull vara glad och tacksam därför, att du får gå i skola. I skolan har du kamrater. Med dem får du aldrig kivas. Du bör älska dem såsom sys- kon och vara lika rädd om deras kläder ochböcker, som du är om dina egna. Leka har sin tid och läsa sin. Skolan bör du ej betrakta såsom en lekstuga. Var mycket aktsam om allt, som finnes där! Skoltiden tager snart slut, livet kan däremot bliva långt. Vill du vara lycklig, så använd din lärotid på bästa sätt! Sådana barn, som äro lata och slarviga, kunna ej lära sig något gott. När skoltiden är slut, ha de ej samlat så mycken kunskap, att de kunna bliva nyttiga människor. Var därför mycket uppmärksam på det, som du får höra och lära, samt använd flit uti ar- betet med dina läxor! Från en väl använd skoltid medför man dyrbara lärdomar och min- nen, som aldrig kunna förgätas.

80 Skolsång.

Uti skolan vill jag gå, att jag mycket lära må. För att nyttig mänska bliva bör jag kunna vackert skriva, räkna färmt och läsa väl och bli stark till kropp och själ.

Fastän början nog är svår, för var dag det bättre går. Blott jag icke fliten sparar, blott jag tänker, förrn jag svarar, blott jag lärarn lydig är, mycket jag i skolan lär.

Bättre ingen råda kan: löpa, kämpa måste man, om man till ett mål vill hinna, om manvill en seger vinna. — Uti skolan vill jag gå, att jag mycket lära må.

81 Tag vara på tiden!

Tiden är en dyrbar skatt. Den, som bru- kar den rätt och väl, lägger på det sättet grunden till sin lycka. Tänk icke: det är ej så noga med min tid, ty jag är ju blott ett barn! Kom väl ihåg, att, endast om du som barn vänjer dig vid lydnad och flit, kan du varda duglig och nyttig, nöjd och glad, då du blir stor! Många sitta nu i fängelse för brott. De ha i sin barndom ej velat lära sig det, som är nyttigt. Nu få de lida för sin lättja. Är det, som skall läras, svårt, så spara ej mödan! Hon har säkert en stor lön med sig. Då du varit flitig i skolan och lärt dina läxor i hemmet, må du även leka. Men om du jämt vill leka, far nöjet bort, och du tycker, att leken blir tråkig. Ty gläd- jen följer med fliten, och den late får ej annat än ånger och skam.

82 Flit och lättja.

Lättjan föder sorg och nöd och ger aldrig dagligt bröd, men se, flit gör kinden röd och ger bröd i överflöd.Lättjan skadar kropp och själ, flit bekommer båda väl. Flit ger munterhet och fröjd, lättjan, den gör ingen nöjd.

83 Morgonstunden.

Morgonsolen redan strålar högt på blåa himmelen; lilla fågeln glättigt sjunger från sin gren igen. Såsom han vi glada stämma upp vår sång mot himmelns höjd; sedan skynda vi att börja arbetet med fröjd. Dagens stund är snart förliden. Blott för den, som flitig är, bliver efter slutad möda vilan ljuv och kär.

84 Framför allt tala sanning!

Georg var en liten sjuårig gosse, som all- tid ville hava något att göra. En dag fick han en liten yxa av sin fader. Däröver blev han mycket glad. Efter att hava prövat yxan i vedboden gick han till trädgården och började där att ivrigt hugga och sarga ett päronträd. Fadern märkte snart den skada, som lille Georg gjort i trädgården. Ledsen

häröver, in- kallade han såväl Georg som de övriga barnen och sade: »Mitt vackra päronträd där ute i trädgården kommer sannolikt att dö, därför att någon har huggit i barken på det. Jag vill nu veta, vem som gjort det.»

Georg darrade av fruktan och kände sig fres- tad att tiga. Snart tog han dock mod till sig, gick fram till fadern och sade: »Käre pappa, jag har gjort det med min yxa. Kan pappa för- låta mig?»

Fadern såg allvarligt på Georg några ögon- blick. Därpå sträckte han ut sina armar och sade: »Kom i min famn, mitt barn! Att hava en son, som genast bekänner sina fel och talar sanning, är mig mer kärt än tusen päronträd. Jag förlåter dig gärna och vill hoppas, att du framdeles vaktar dig för att göra skada på väx- ter eller andra ting.»

Gossen grät häftigt och lovade sin fader, att han ville försöka att framdeles alltid bereda honom glädje. Han höll också ord. Han växte upp, blev en stor hjälte och en mycket berömd, hedrad man, som alltid älskade sanningen och andra dygder.

85 »Herre, lär mig din sanning!»

Sanning, Herre, är av dig, sanning bjuder du oss alla. I din sanning led du mig, att jag ej i synd må falla!Lär mig hava sanning kär, att mitt tal uppriktigt är!

Lär mig, att du hatar allt, som är osant och bedrager, som ifrån det, du befallt, viker eller något tager! Gör min ande ren och sann; utan dig jag intet kan.

86 Flickan och katten.

Det var en gång en liten flicka, som satt i trädgården. Genom trädgårdsgrinden kom en liten katt. Han var så nätt och vacker. Flic- kan ropade på honom: »Misse lilla, kom hit till mig! Kom, kom, lilla misse!» Ja, misse kom genast till flickan, lekte med henne, gned sig mot henne och spann: surr-surr-surr! Flickan fann det roligt att leka med den lilla katten; hon smekte och klappade honom. Nu höllo de av varandra; de voro goda vänner. Men efter en kort stund blev den lilla flic- kan elak. Hon drog katten i svansen. Då blev misse ond på henne. Han spann icke mer utan rev flickans hand med sina klor och väste ilsket åt henne. Nu höllo de icke mer av var-andra; de voro icke vänner. Misse ville icke längre leka med flickan utan sprang sin väg. Hon blev alltså ensam. Hon blev ledsen däröver; men det var ju hennes fel.

87 Käpphästen

Hopp, hopp, hopp! Spring i fullt galopp över gärdsgård, över dike! Brunte, du har ej din like i ditt raska lopp. Hopp, hopp, hopp, — hopp, hopp! Hej, hej, hej! Brunte, tröttna ej! Aldrig pusta, aldrig snava! Lustigt gnägga, hurtigt trava! Skall man rasta? Nej! — Hej, hej hej, — hej, hej! Ptro, ptro, pro! Nu får Brunte ro. Nu det uti skolan ringer. Brunte kvickt i spiltan springer, stampar med sin sko. Ptro, ptro, ptro, — ptro, pro!

88 Ordspråk.

Ren mun och ren hand fria gå i alla land. Allt, som glimmar, är icke guld.Ett gott samvete är ett dagligt gästabud. I det lugnaste vattnet gå de största fiskarna. Morgonstund har guld i mun. Ungdoms möda är ålderdoms ro. Fråga och lära sätter mången till ära. Bättre grov kaka än intet smaka. Små grytor ha också öron.

89 Vintervisa.

Ack, nu är det vinter, och skidan, hon slinter i bukter och finter! — Går bra, går bra! Och knutarna spraka, och medarna knaka, och isarna braka. Hurra, hurra!

När vintrarna snöga på näsa och öga, det akta vi föga. — Går bra, går bra! När julgranen blossar, och läxan hon lossar, då sjunga vi gossar: »Hurra, hurra!»

90 »Kan mamma lita på dig?»

En liten flicka, som hette Elin, var en dag på besök hos grannens dotter Märta. Denna hade en liten fågel i en bur. Elin blev myc- ket förtjust i den lilla fågeln. Då hon kom hem, bad hon sin moder ivrigt, att hon skulle få en sådan liten söt fågel. »Ja, mitt barn, det skall du få, om du är riktigt snäll, så att jag kan lita på dig», sade modern.

Rodhe.»Mamma kan lita på att jag skall vara rik- tigt snäll», svarade Elin.

En dag kom Elins moder hem med en liten låda, som hon satte på bordet. »Vad har mamma i den där lådan?» frågade Elin.

»Det får du icke veta nu, mitt barn», svarade modern vänligt. »Men kan jag nu lita på att du icke vidrör eller öppnar den här, under det jag är ute några ögonblick!»

»Mamma kan alltid lita på sin Elin», svarade flickan glatt. — »Tack, mitt kära barn!» sade modern och skyndade ut.

Hon hade knappt hunnit stänga dörren, förrän Elin gick fram till bordet och nyfiket betraktade lådan. »Jag må undra, vad det kan vara i den, eftersom jag icke skulle få röra den», sade Elin för sig själv. Hon tog mycket varligt i lådan och vände på den. Hon märkte, att det fanns något i den.

»Månne det kan vara konfekt?» sade hon. »Det gör ju ingenting, om jag bara öppnar på locket och ser efter. Det kan aldrig mamma få reda på, ty taga något vill jag då visst icke.»

Försiktigt löste hon upp snöret och öppnade sakta på locket.

I detsamma flög en liten fågel ur lådan. Förskräckt kastade hon lådan ifrån sig och bör- jade jaga efter fågeln för att få honom fatt. Men han var snabbare än hon, och alla hennes för-sök att fånga honom misslyckades. Nu kom modern in, bärande en präktig fågelbur i han- den. »Men, Elin, min flicka, vad har du gjort!» utropade hon bedrövad. »Du lovade ju att icke röra vid lådan och sade, att jag kunde fullt lita på dig», fortfor hon milt förebrående. Elin rodnade av blygsel, slog ned ögonen och kunde icke säga ett ord till sitt försvar. — »Jag hade tänkt att giva dig fågeln», sade modern, »men nu har du varit olydig och visat dig opå- litlig. Du kan därför icke nu få den.» Sedan fångade hon fågeln, satte honom i bu- ren och bar bort den.

91 Sjung, sjung!

Sjung, sjung i morgonstund; morgonstund har guld i mun. Sjung om livets morgon blid, barnafröjd och barnafrid!

Sjung, sjung, som fåglar små sjunga under himmeln blå, frisk och glad som vårens vind, eld i blick och ros på kind!

Sjung, sjung om fröjd och hopp; fastän moln ock snart gå opp,

Alyser över livets brus dock Gud Faders stjärnehus.

92 Jag vill glädja pappa.

Det var en gång en liten flicka, som satt i sin faders rum och skrev bokstäver. När hon kom och visade fadern dem, voro de på långt när icke sådana, som de skulle vara. Hon blev skickad tillbaka med tillsägelse, att hon skulle skriva om dem igen. »Låt mig nu se», sade fadern, »att du riktigt gläder pappa!» Hon satte sig åter vid sitt lilla bord, och fadern läste på nytt i sin bok. Efter en kort stund märkte han, att hans lilla flicka talade högt för sig själv. När han då lyssnade, för- nam han, att hon för varje bokstav, hon skrev, sade för sig själv: »Nu vill jag riktigt glädja pappa.» Snart kom hon åter och visade sitt arbete. Bokstäverna voro visserligen icke mycket bättre än de förra. Men" hon hade gjort så gott, hon kunnat, och därför fick hon beröm och upp- muntran av fadern. Med glädje tog han henne i famn för hennes goda vilja och hennes lust att bereda honom glädje. Lyckliga de barn, som hava ett sådant sinnelag! Lyckliga de föräldrar, som hava sådana barn!93 Gossen och hunden.

Gossen: »Kom, Pajo, du lilla! Jag lära dig vill på tvenne ben gå och att sitta så still.»

Hunden: »Ack, skall jag ren lära, så liten jag är? Då jag bliver större, jag lättare lär.»

Gossen; »Nej, Pajo, bäst går det, då liten man är; ju längre man dröjer, dess mera besvär.» Och hunden sig lärde att sitta och gå, och gossen var flitig i skolan också.

94 Dag och natt.

Härlig är den klara dag, full av skönhet och behag. Ljuvt det är att kring sig skåda med de friska ögon båda, som mig Herren givit har.

Härlig är den stilla natt, då med stjärnor rikt besatt för oss ter sig fästet höga. Höjom tacksamt då vårt öga och vår själ till himmelns Gud!Sjätte kursen.

95 Alfabetet.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j.

k. l. m. n. o. p. (q*.) r. s. t.

u. v. w. x. y. z. å. ä. ö.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j.

k. l. m. n. o. p. (q*.) r. s. t.

u. v. w. x. y. z. å. ä. ö.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J.

K. L. M. N. O. P. (Q*.) R. S. T.

U. V. W. X. Y. Z. Å. Ä. Ö.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J.

K. L. M. N. O. P. (Q*.) R. S. T.

U. V. W. X. Y. Z. Å. Ä. Ö.

* q läses som k.96 Förnamn.

Adolf. Anna. Bengt. Berta. Carl. Cecilia. Dag. Davida. Erik. Ebba. Folke. Frida. Gunnar. Gerda. Helge. Helga. Ivar. Ingeborg. Jakob. Julia. Knut. Karin. Lennart. Lovisa. Mag- dalena. Maria. Nore. Nora. Olov. Olga. Pål. Paulina. Rolf. Rosa. Sven. Svea. Tor. Tyra. Ulv. Ulrika. Vilhelm. Valborg. Yngve. Yrsa. Åke. Åslög. Östen. Öda.

97 Självljuds- och medljudstecknen.

Självljudstecknen äro

a, e, i, o, u, y, å, ä, ö.

A, o, u, å äro tecken för de hårda och

e, i, y, ä, ö för de mjuka självljuden.

Medljudstecknen äro

b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, (q,) r, s, t, v, x, z.

98 Bättre att lyda än att lida.

En höna sade till sina små kycklingar, att de aldrig finge gå ut ensamma, ty då kunde höken komma och taga bort dem eller åtminstone göra dem illa. Alla voro lydiga utom en liten kyckling, som nödvändigt ville gå ut på ängen. »Gå inte dit, gå inte dit!» skrockade hönsmamma, men han bara knyckte på nacken och pep: »Jag går, jag går!» Och så gick han. Men höken, som flög högt uppe i luften, såg den lilla kycklingen och blev helt belåten. Han ville förstås gärna äta kycklingstek. Och så flög han rakt ned och högg med sina starka klor ett fast tag i den lilla fågelns vinge. I samma stund träffades höken av jägarens skott och föll död ned. Med avbruten och blödande vinge släpade sig nu det lilla olyckliga hönsbarnet till hemmet, ro- pande till sin moder: »Se, se, hur jag ser ut!» »Sade jag inte det förut?» svarade modern missnöjd. »Skyll dig själv!» Sedan gick kycklingen aldrig ut på egen

hand.99 Skiljetecknen.

, (komma) ; (semikolon) : (kolon)

(kortaste uppehåll). (dubbelt så långt uppehåll som vid komma). (vanligen tre gånger så långt uppehåll som vid komma).

. (punkt) ? (frågetecken) ! (utropstecken)

(fyra gånger så långt uppehåll som vid komma). (vid slutet av en mening lika långt uppehåll som vid punkt, eljest kortare).

— (tankstreck). = (likhetstecken). - (bindetecken). » » (anföringstecken). ’(uteslutningstecken). :,: (omsägningstecken). * eller † (hänvisningstecken).

' (tontecken, accent). () eller [] (inneslutnings- tecken, parentes)

§ (avdelningstecken, paragraf).

100 Barnen på lekplatsen.

Nu, kamrater, må vi glada vara, stämma upp en liten munter sång, bort i skogen skall nog eko svara på vår visa, fast den ej är lång. Snart hörs klockan slå, och vi sluta få, in i skolan alla skynda då.

Flink och flitig uti skolan vara, då först smakar lovstund riktigt bra; lata pojkar, som ej kunna svara, uti leken aldrig roligt ha.Nu hörs klockan slå; sången sluta må: skynden in i skolan, stora, små!

Stilla skall man på sin plats sig sätta, höra noga till, vad sägas må. Annan gång skall kanske jag berätta, vad för nyttigt allt vi lära få. Tiden ta’s ej fast, timmen går med hast, snart så få vi åter liten rast.

101 Ordspråk.

Av skadan blir man vis men icke rik. Bättre fattig med ära än rik med skam. Det, som med orätt fås, med sorg förgås. Ett litet moln kan skyla både sol och måne. Fromt barn tuktar sig självt. Gamla vänner och gamla vägar svika icke gärna. Hitta och tiga har tjuven i barmen.

Ingen föda utan möda. Ju flera kockar, desto sämre soppa. Kunskap utan goda seder är till ingen heder. Lika fåglar flyga gärna tillsamman. Medgång giver vänner, motgång prövar dem. Narren kännes på talet och åsnan på öronen. Ont barn kväder elak visa. Prisa ej mästaren, förrän du prövat verket! Rik nog den, som är nöjd.

Stor lycka, stor fara. Trägen vinner. Unga skola lära de gamla att ära. Väl börjat är halv-gjort arbete. Yvs icke över lyckan, hon kan snart vända dig ryggen. Åskregn och herregunst falla alltid ojämnt. Är slutet gott, så är allt gott. Ödmjukhet är ungdomens prydnad.

102 Sotargossens abc-bok.

För några år sedan samlades till en söndagsskola i en stor stad många små sotargossar för att lära läsa. Det var en, som, då han tillfrågades, om han kände bokstäverna, raskt svarade: »Åja.» — »Kan du stava?» — »Åja.» — »Kan du läsa rent?» — »Åja.» — »I vilken bok har du lärt dig läsa?» — »Jag har aldrig haft någon bok.» — »I vilken skola har du gått?» — »Jag har aldrig gått i någon skola.» — »Vem har varit din lärare då?» — »En av mina kamrater.» — »Men huru kunde han lära dig utan någon bok?»

— »Han lärde mig på skyltarna över boddörrarna, som vi gingo förbi.»

Så hade han lärt att läsa.

Förkortningar.

103

Anm. = anmärkning, d. v. s. = det vill säga, d. y. = den yngre,

d. ä. = den äldre eller

det är,

e. m. = eftermiddagen,

f. d. = före detta,

f. m. = förmiddagen, i st. f. = i stället för,

kl. = kloekan, m. m. = med mera,

o. d. = och dylikt, m. fl. = med flera,

o. s. v. - oeh så vidare, sid, = sida, s. k. = så kallad, t. ex. = till exempel.Två friska ögon äger jag, för vilka Gud jag tacka må. Med dem jag ser hans ljusa dag, hans sköna jord och himmel blå. O, må jag alltid se mig för, att det, han hatar, jag ej gör!

Två öron har jag även här. Med dem jag märker varje ljud. Jag hör min moders stämma kär: »Var from, mitt barn, och frukta Gud!» Jag hör min fader kalla mig: »Kom hit, mitt barn, jag älskar dig!»

En mun, en mun jag också har. Att bruka väl är den mig skänkt. Med den jag frågar, giver svar och säger ut, vad själen tänkt. Jag beder och i sångens ljud hembär mitt tack och lov åt Gud.

Jag händer har, ett tvillingpar: den högra här, den vänstra där. Fem fingrar sitta på envar. Med dem jag fattar, håller, bär. Envar ännu helst leka vill men för att gagna växer till.

Jag fötter har, också ett par. Med 'dem jag går, på dem jag står. Jag springer hem till mor och far, så snart jag skolan lämna får. Och faller jag uti mitt språng, jag — ser mig för en annan gång.

Uti mitt bröst ett hjärta bor. Så litet än, det varmt dock slår av kärlek så till far och mor som till det liv, jag njuta får. Men liv och lemmar, kropp och själ har Gud mig skänkt och skyddar väl.1.

Jag vet ett litet nätt hus. Ett djur, som har horn, tittar ut därur. När djuret går, tar det sitt hus med sig på ryggen. Rör man vid hornen, kryper det lilla djuret långsamt in i huset. Vad kan det vara för ett hus och vad för ett djur?

2.

Ett litet ting i vår ring,

långt mindre än en tluga; i mat men ej i stek, i dans men ej i lek.

3.

Ett par jag känner: kvinna, man; än är hon störst, än är det han.

I ålder lika äro båda; så åldrigt par man ej får skåda.

Men svart är kvinnan, mannen vit; hon älskar sömn, hans lust är flit.

Därför kan ingen dem förlika, de alltid för varandra vika.

Mer klara ögon gumman har än örnen, som i höjden far; och var hon är, där skall man finna mång tusen ljus och facklor brinna.

Hon likväl sämre ser än han, som blotl ett öga bruka kan.Utan tunga, utan lunga, är jag ej stum dock. — Nej!

Ty berörd av vanda händer, jag dig högt min maning sänder: »Höj till Gud sångens ljud!»

Utan hjärta, utån smärta, utan själ jag likväl stämmer in med gamla, unga, när de än sin klagan sjunga, än i jubel och i fröjd prisa Gud i himmelns höjd.

Vid vaggan.

Min lille gosse, ligg nu still! Om du är snäll, din mamma vill för dig en visa sjunga om Jespus, Nic-kus och Jon Blund, de tre, som tyst mot aftonstund till barnen gå och hälsa på och stanna kvar till kvällen.

Först kommer Jespus, liten dräng, han stannar stilla vid din säng och sträcker sig en smula. Om blott han liölle mun igen, han vore riktigtvacker, men — just se så här han gapa plär; det är så ful en vana.

Men se på Nickus och hans sätt att icke hålla huvu't rätt! Se, det mot bröstet faller! Den stackarn stretar nog emot, men för hans onda finns ej bot, och fruktlöst är allt hans besvär; hans huvud blir allt tyngre.

Jon Blund nu kommer allra sist. Han ren är hos dig, ser jag visst, den käre barnavännen. Ditt slutna ögonlock han kysst. Sov gott, mitt barn! Nu blir här tyst, och mammas sång för denna gång har vid din vagga tystnat.

107 Jöns i mossen.

Jöns och hans syster Karin gingo en mörk afton över en hed. »Kan du se vägen?» frågade Karin. »Ja, en duktig gosse kan det, han vill», svarade Jöns.

Då de gått ett stycke, kom månen fram. »Skall jag lysa eder?» frågade lian. »Behövs icke, jag reder mig själv», svarade Jöns.

Men då han gått ett stycke väg, gick han vilse och kom i en mosse, där han började sjunka ner i dyn. Nu ropade han efter hjälp.

»Men vart tog du då vägen?» frågade månen. »Lys mig, lys mig! Jag ligger djupt nere i mossen», ropade Jöns.Solen hade nyss gått upp och steg allt högre på den sköna, glänsande himmeln. Hon skickade ut sina strålar för att väcka de sovande. En stråle kom till lärkan. Hon flög upp ur redet, svingade sig högt i luften, slog sina drillar och prisade Skaparen i den tidiga morgonstunden.

En annan stråle kom till den lilla ekorren och väckte honom. Han gned sig icke länge i ögonen utan sprang ut ur boet. Han kilade muntert omkring i ekar och hasselbuskar och sökte upp ollon och nötter till frukost åt sig och sina ungar.

En tredje stråle kom till hönshuset. Då gol tuppen och hoppade ned från sin pinne, och alla hönorna följde honom. Snart sprungo de muntra och kacklande omkring på gården och plockade korn och maskar.

En fjärde stråle tittade in i duvslaget, och duvorna begynte kurra och skaka sömnen av sig. Då dörren öppnades, flögo de alla ut på marken, lupo omkring på ärtåkern och plockade ärter.

En femte stråle föll på bikupan. De små bina voro strax i rörelse, kröpo ut på sitt fluster, spände ut sina vingar och ilade skyndsamt ut åt ängen. Där sögo de honung ur blommornas kalkar, som en sjätte stråle nyss öppnat och druckit daggen utur.

Slutligen kom en sista stråle till sjuso varens bädd och stack honom i ögat för att väcka honom. Men han steg icke upp; han vände sig blott påandra sidan och snarkade åter, medan alla andra voro livliga, glada och i full verksamhet. Han visste icke, han, att »morgonstund har guld i mun».

109 Barnet och biet.

Barnet: Min läxa läser jag med flit och leker sedan fri och springer glatt än hit, än dit; vad gör du, lilla bi? ,

Biet: I morgonstunden skön och klar jag flyger ur mitt tjäll; från blomma jag till blomma far intill den sena kväll.

Barnet: Ett gott och vackert hem jag har; du flög det nyss förbi.

Där bo vi: syskon, mor och far; var bor du, lilla bi?

Biet: Jag också har båd' hus och hem och mor och syskon små, och glad jag strävar nu för dem, att de må honung få.

Barnet: Om morgonen till Gud jag ber, om kvällen likaså; ty mamma säger, att han ger allt gott åt barnen små.

Rodht. 7Biet: Min trägna flit, min snabba flykt, mitt surr, det muntra ljud, min honung söt, den cell, jag byggt, —

allt säger: »Lov ske Gud!»

110 Den lille skolgossen.

Det var en gång en gosse; — det var icke en storv gosse, ty hade han varit stor, vill jag tro, att han varit mer förståndig; — det var alltså en liten gosse, icke högre än detta bord, ocli han blev av sina föräldrar skickad till skolan.

Det var en vacker morgon. Solen sken, och fåglarna kvittrade i träden. Nu tyckte den lille gossen icke mycket om att läsa. Däremot hade han stor lust alt leka i stället för att gå i skolan. Därför, när han fick se ett litet bi, som flög från den ena blomman till den andra, sade han: »Lilla bi, lek med mig en liten stund!» Men biet svarade: »Nej, jag får ej tid att leka nu; jag skall arbeta, flyga omkring och samla honung ur blommorna.»

Sedan mötte gossen en hund och sade till honom: »Hund, vill du leka ined mig?» Men hunden svarade: »Nej, jag får ej vara lat. Jag skall fånga en hare åt min herre; jag har icke tid, jag måste skynda mig.»

Därpå gick gossen förbi en halmstack. Där såg han en fågel, som hämtade små halmstrån. Till denna sade han: »Lilla fågel, vill du leka med mig! Skynda dig och kom!» Men fågeln sva-rade: »Nej, jag får ej vara lat. Jag skall göra mitt bo färdigt och samla ihop strån, mossa och fjun.» Och så flög han bort.

Slutligen råkade gossen en häst, och till denna sade han: »Häst, har du tid att leka med mig?» Men hästen gav till svar: »Nej, jag får icke vara lat; jag skall bort och draga plogen, eljest få vi ingen säd.»

Då sade gossen för sig själv: »De säga alla, att de icke få vara lata. Då få väl icke heller små gossar vara det.» Så skyndade han sig till skolan och blev från den dagen en av de flitigaste i klassen.

ill Skolsång.

Glada vi i skolan gå, glatt vi le och sjunga. Än vi icke tänka på tidens sorger tunga. Än vi ha vår barndomstid, än så har vårt hjärta frid; därför mitt i livets strid vi som fåglar sjunga.

Solen öppnar blommans blad; Gud är solens källa. Här som blommor rad vid rad sitta vi så snälla. Här vi läsa A, B, C; här vi räkna 1, 2, 3; alltmer högt vårt hus vi se, sten på sten vi ställa.

Och när så vi läst en stund, dansa vi i ringen. Glädjen gör bland oss sin rund, ty vår sorg är ingen. O, du glada barndomstid, lys oss med din barnafrid, när en gång från livets strid anden lyfter vingen112 Det nakna trädet.

Arma träd, jag ömkar dig!

Löven alla av dig falla och till stoft förvandla sig.

Sånger inga från dig klinga; fågeln flytt till fjärran trakt, och försvunnen är din prakt.

Gläd dig dock, — din sorg blir kort! Våren blida vi förbida.

Vinterns dag snart flyktar bort.

Bladen gröna, blomstren sköna skola smycka dig igen.

Gläd dig, ty du lever än!

i

113 Den kloka staren.

Det var en gång en stare, som var mycket törstig. Han sökte länge efter vatten utan att finna något. Äntligen träffade han på en flaska med något vatten i. Han stack ned näbben i flaskans hals, men tänk så förtretligt! Han nådde ej vattnet. Han försökte välta omkull flaskan, men det orkade han icke.»Vatten skall jag ändå ha», tänkte han och började picka med näbben på flaskan för att få hål på henne. Även detta arbete var fåfängt. Glaset var för hårt. Uttröttad och bedrövad, satte han sig att se på vattenflaskan och tänka på sin sorgliga belägenhet. Skulle han då verkligen dö av törst med vattnet framför sig?

Då han funderat en stund, fick han ett kvickt infall. Han letade upp små stenaf och plockade dem i flaskan. Han såg, att vattnet steg allt högre, och blev ivrigare i sitt arbete. Slutligen kunde han med näbben räcka vattnet, och med välbehag släckte han sin törst.

114 De två fåglarna.

I fönstret stod en präktig burgen fågel satt däri.

Men sorgset var det lilla djur; varav dess bryderi?

En annan liten fågel kom, och så han utlät sig:

»Vi ser du dig så tröstlöst om, vad är, som grämer dig?

Du är ju väl beskyddad här, har boning, grann som få, har vård och kost, som riklig är; jag kan dig ej förstå.»r

Den lilla fången gav till svar:

»Ack, vore jag med dig!

Väl mycket gott och skönt jag har, men frihet fattas mig.»

115 Broder och syster.

»Slå honom icke, slå honom icke, Johan! Hektor är en snäll hund. Om du talar vänligt till honom, gör han strax, vad du vill. Du borde skämmas, Johan, att vara stygg mot Hektor», sade Sigrid och drog Johan i armen, då han gav hunden ett slag med sin käpp.

Men Johan blev alltmer ond. Han vände sig mot sin egen lilla syster och slog henne i huvudet. Då visade Hektor tänderna, grep Johan i benet och skulle säkerligen ha gjort honom illa, därest icke Sigrid gått emellan.

Hon räckte sina händer mot brodern, icke för att slå igen, utan hon tog honom om halsen och sade: »Jag håller så mycket av dig; varför skall du slå mig?»

Johan blygdes över sin häftighet, och hans vrede var förbi. Hektor viftade med svansen, och syskonen lekte lustigt med honom, och alla voro nu snälla och glada.Var kärleksfull, var vänlig mot dina syskon små; och äro de ej snälla, var snäll mot dem ändå! Om de ej giva efter, giv efter du för dem!

Blott så du sprider solsken och glädje i ditt hem.

Och sker dig någon orätt, gör ej stor sak därav!

Om någon mot dig bryter, ej det i minnet hav!

Var villig att förlåta, som Gud förlåter dig, att agg och groll i hjärtat ej hemligt gömma sig!

117 Faderns hemkomst.

På en stol borta vid fönstret och med ansiktet tätt mot rutan låg en liten gosse på knä och såg efter sin fader.

Det var redan afton. Den mörka natten skulle snart komma, och det var en lång väg, fadern hade att gå. Gossen hade hört, alt många faror kunde möta fadern i den stora, mörka skogen.Rövare kunde överfalla och plundra honom; han kunde gå vilse och komma ut i den stora mossen eller falla i sjön.

»Ack, vad jag skulle bli glad, om far komme just nu!» tänkte den lille gossen. Men fadern kom icke, och det blev mörkare och mörkare. Då kommo tårarna i den lilles ögon; han knäppte samman sina små händer och bad en bön, som modern hade lärt honom. Men åt det håll, varifrån fadern skulle komma, lyste en stjärna så klart och vackert.

»Kära stjärna», sade den lille, »lys du för far, så att han kan hitta hem!» Då tyckte han, att stjärnan tindrade ännu klarare än förut, och om en kort stund hörde han faderns röst utanför stugan.

Ett ögonblick därefter satt han redan på faderns ksiä, och han kröp så tätt intill honom, som 0111 han aldrig mer ville släppa honom ifrån sig.

118 »Gud har räknat dem.»

Två små syskon, en liten flicka och en gosse, lekte som bäst, då deras mor kom in. Hon satteett fat med bakelser på bordet och gick därefter ut igen.

Gossen gick då bort till bordet och såg på bakelserna. »Jag tager en sådan kaka, jag», sade han; »de se så goda ut.»

Systern drog honom i rocken och sade: »Nej, nej, Nils, du får icke röra dem utan mammas lov.»

Men gossen slet sig lös från systern och ville nödvändigt ha en kaka. »Mamma märker det icke, om jag har tagit en», sade han. »Jag är säker på att hon icke har räknat dem.»

»Ja, men Gud har räknat dem», invände systern.

Därpå hade gossen icke tänkt, och han beslöt att vänta, till dess hans mamma kom in, och då ville han bedja om en kaka.

119 När vi sitta i vår bänk.

När vi sitta i vår bänk och det heter: »Efter-tänk!» genast börja vi fundera på det där och annat mera. Den först svaret finna kan, han är flink och duktig, han.

»Var nu flitig, var nu snäll ifrån morgon och till kväll!» så plär mamma ofta säga. Gott, att vi en mamma äga! Uti skolan vi också samma lärdom höra få.En ung tupp, som flugit upp och satt sig överst på taket till hönshuset, började gala så högt, att en räv, som just tog sig en spatsertur i närheten, hörde det. Genast önskade Mickel göra närmare bekantskap med tuppen, gick fram till huset och sade med inställsam röst: »Vad ser jag? Träffar jag icke här en gammal vän?» — »Du tager fel», svarade tuppen, »jag har aldrig sett dig förr.»

»Är du icke den vännen, som jag trodde, att du var», sade räven, »så är du då bestämt hans broder, ty du liknar honom ovanligt mycket. Jag beder dig därför att komma hit ned, så att jag må kunna omfamna och kyssa dig.» — »Nej, tack», svarade tuppen, »jag ber att få slippa både dina famntag och dina kyssar; ty min far har sagt mig, att ditt släkte anser vårt kött såsom den största läckerhet; och jag är därför rädd, att du vill göra mig något ont.»

»Å prat!» sade Mickel, »din far är en gammal narr. Det är alldeles icke så, som hanhar sagt, utan nu är det fred mellan alla djuren, så att det ena icke behöver frukta något av det andra.»

»Ack, så roligt!» sade tuppen, »men är detta verkligen sanning?» — och därvid räckte han fram halsen och vände på huvudet, alldeles som om han såge något på långt afstånd.

»Vad ser du efter?» frågade räven. — »Å», svarade tuppen, »det är bara ett par hundar, som komma springande hitåt.»

»Jaså», sade Mickel, »då är det tid, att jag går min väg.» — »Gå din väg», utropade tuppen, »varför det? Det är ju en allmän fred.»

— »Ja, visserligen», svarade räven, »men det är nog klokast, att jag nu springer, ty jag antager, att dessa hundar ännu icke hava hört talas om freden.»

liten fågel flög upp ur muren. Fågeln hade

121

Fågelboet.

Erik var ute och lekt£ Det var vår. Erik sprang omkring hit och dit. En gammal stenmur stod där. Han fick lust att klättra upp på den. Enröd stjärt och rött bröst. Han skrek: »Hyit, hyit!» Erik såg sig omkring. Vad var det? Fågeln kom igen och flaxade nära omkring honom. Erik blev litet rädd. Han såg in uti muren och fann där en liten bädd av hår, strån och fjädrar. Därpå lågo ett, två, tre, fyra, fem små kräk, — fågelns barn.

»Dem stoppar jag i min ficka», sade Erik. »Hyit, hyit, ke, keU skrek fågeln. »Låt bli mina barn! tror jag, att han

säger. Tänk, om han skulle bli ledsen på mig! Det vill jag icke», sade Erik. Han steg ned och gick sin väg.

Rödstjärten satt sedan ofta under sommaren i ett träd och sjöng: »Hyit, hyit, tick, tick!» Erik såg, att han hade sina ungar med sig. Erik hörde också tydligt, att han sade: »Tack, tack!»

122 Lilla Hanna, *

Hanna leker, kläder syr åt sin nya docka och har många små bestyr; hoS kan blommor plocka, sjunga, dansa, gå på tå, fånga fjärilar också; det kan lilla Hanna.

Hanna kan ge hönsen korn och kaniner

mata, bygga utav kort små torn, skratta som

en skata, baka kakor utav sand, leda Moppe uti band; det kan lilla Hanna.Hanna kan så många ting, som man knappt kan tänka: av maskrosor ring i ring kedjor sammanlänka, repa silke, nysta garn, söva misse som ett barn; det kan lilla Hanna.

Hanna laga kan kalas utav bröd och vatten, sätta blommor uti glas, fjädrar uppå hatten, träda pärlband upp av bär, leka, att hon drottning är; det kan lilla Hanna.

Hanna reser ofta bort till okända länder; snabbt som tanken inom kort hon dock återvänder. Så från morgon och till kväll leker hon så glad och snäll; det gör lilla Hanna.

123 Korpen och räven.

ioriuara, — troligtvis »satt nyckeln i».

Där bland annat på en hylla låg en ostbit, stor och rar; kokerskan sitt slarv får skylla,

Om nu barnen här sig sätta tyst och snällt bredvid varann, skall för eder jag berätta, hur sig korpen narrad fann.

— Hur han en gång lyckats fgra in uti ett skafferi; det kan icke jag110

att herr Korp den osten tar. Med sitt fynd i näbben far han till en skog, ty I mån tro, i en gammal ek — där har han fru och barn i eget bo.

Korpen skyndsamt hemåt ilar, håller osten i sitt näv; men vid trädet, där han vilar, sitter just herr Mickel Räv. Mickel, han nu strax är färdig slugt en plan att hitta på, hur den ost, han fann sig värdig, han av korpen skulle få.

»Se, god dag, herr granne!» genast börjar han. »Hur står det till?» — Intet svar. — »Vi träffats senast, — var det icke i april?» Samma tystnad. »O, hur härligt, lyss på fåglars melodi! Men, herr Korp, jag säger ärligt, ingen sjunger dock som ni.

Ingens toner högre stiga; ingen slår som ni sin drill. Näktergalen just kan tiga; priset hör er ensam till.» — Korpen, token, lyder vinken, höjer nu sitt hesa skri. Osten faller, och i blinken räven hugger tag däri.

124 Jul visa.

Nu så kommer julen, nu är julen här, litet mörk och kulen men ändå så kär. Hon i salen träder med så hjärtligt sinn*, och i högtidskläder dansa barnen in. Ljusen och lanter-nan glimma högt kring dem som den klara stjärnan över Betlehem.

Brinn, du julens stjärna, lys min barndomsstig! O, så gärna, gärna ser jag upp till dig, som jag dig förstode. Liten liksom jag var också den godé Frälsaren en dag.

Och så sken du redan på hans krubba klar, och så sken du sedan intill våra dar.

O, du goda, fromma, glada juletid, du vår vinterblomma, full av fröjd och frid! Tusen skalkar gunga ystra på ditt knä, och små änglar sjunga kring vårt juleträ. Glatt med dem sig blandar barnens fröjdeljud, alla goda andar lova Herren Gud.

125 Gud har skapat allt.

Allt, som är till, är Guds verk. Han har gjort allt gott. Blott det, som är ont, är ej av honom. Land och hav, ljus och luft, eld och vatten,djur och växter, allt är skapat av Gud. Finns väl någon sak, som han ej har gjort?

Av de ting, som Gud skapat, hava några liv, andra icke. Ett djur har liv, en växt har ock ett slags liv; men vad tror du väl om en sten?

Allt du skapat har, o Gud!

Av din makt och på ditt bud blevo luft och land och sjö, sol och regn och vind och snö, fågel, fisk och frukt och säd, gräs och blomster, skogens träd.

Allt, som finns, så stort som smått, har du skapat skönt och gott.

126 Gud har skapat mig*.

Då Gud har skapat allt det, som finns, har han även skapat mig. Jag är väl endast ett barn; men jag vet dock väl, att jag är mer än en hund eller en häst.

Varför är då ett barn mer än en hund eller en häst? Stå och gå kunna både hunden och hästen bättre än du. Du kan ej följa dem i språng. De ha syn, lukt och smak. Vad är det väl, som de ej ha? Om dij tänker dig väl för, så vet du det nog.

En hund är snabb, en häst är stark, och månget djur i skog och markkan leva utan minsta vård av mänskohand om vintern hård.

Men vet, mitt barn/och minns det nu, att mer än hund och häst är du!

De liv och varelse ha fått, men ande gavs åt mänskan blott.

127 Gud drager omsorg* om allt.

Gud har ej blott skapat allt: han gör ock, att allt är och blir i den dag, som nu är.

Én bfomma vissnar väl, men en ny gror i hennes ställe. Ett barn dör, en man dör; allt, som har liv, måste dö. Men liv finns dock, vart vi än se. Så vill Gud, att det skall vara. Genom hans makt är och sker allt.

Jag har behov av mycket. Av Gud får jag allt: mat och dryck, hus, hem och kläder, ja, allt gott. Men ej blott jag utan även du; ja, varje djur, var fågel i luften, var fisk i vattnet, vart kryp i jorden, alla få av Gud, vad de behöva. Huru rik måste han ej då vara! Och tänk, huru god från början till slut han måste vara!

Gud om dig har vakt, håller allt vid makt, som hans hand har gjort, både smått och stort.

Var du finnas må, Gud är där också. Och närhelst han kom, var hans hand ej tom.

Rodhe. 8Tiger, lamm och björn, fisk och sparv och örn, ja, vart kryp på jord mättas vid hans bord.

Högt hans sol är satt: hon gör dag och natt; hon gör vinter, vår, sommar, höst vart år.

Gud ske lov, han är uti allt oss när! Äro vi än små, tryggt med Gud vi gå.

128 Giv akt på Guds verk!

Tänk, om det stode i din makt att se Gud! Du kan det ej; men hans verk kan du se. Guds verk är allt, vad han skapat. Giv därför akt på varje sak, som du ser, och på allt det, som sker runt omkring dig! Se på det, och tänk på Gud! Då är det, som om du stode honom nära och såge honom själv.

Den, som ej rätt brukar sin syn och sitt förstånd, lever som ett djur. Det vet jag dock, att en gång skola vi få se Gud. När blir väl det? Och var?

Är Gud dig när i väl och ve, kan du ej honom då ock se?

Jo visst, giv akt på stort och smått, på allt, vad som är skönt och gott! Betänk, att ljus och liv och fröjd gå ut från Gud i himmelns höjd!

Då vet jag visst, att mer och mer i stort och smått du honom ser,fast dunkelt, medan du är här, i himmeln intet töcken är.

129 Rätt glädje.

Ett litet fattigt barn jag är, men glad jag är ändå.

Jag vet, min gode Fader kär bär omsorg om de små.

Han älskar mig, han är mig huld, . hans hand mig leda skall; hans kärlek är mig mer än guld, ja, mer än världen all.

I medgång som i nöd och sorg mitt hjärta sjunger glatt.

Gud är mitt värn, min fasta borg, min fröjd och högsta skatt.

130 Bibliska sedespråk.

Herrens fruktan är vishetens begynnelse.

Ps. 111: 10.

Hör, min son, din faders tuktan, och förkasta icke din moders undervisning!

Ordspr. 1: 8.

En vis son gör sin fader glädje, men en dåraktig son är sin moders bedrövelse.

Ordspr. 10: 1.

Den som älskar tuktan, han älskar kunskap, men den som hatar tillrättavisning, han är oförnuftig.

Ordspr. 12: 1.Den som fördöljer sina överträdelser, honom går det icke väl; men den som bekänner och övergiven dem, han får barmhärtighet.

Ordspr. 28: 13.

Den som gärna giver sig uti fara, han förgås däruti. Syr. 3: 27.

Vad en människa sår, det skall hon ock Skörda. Gal. 6: 7.

Allt vad I viljen att människorna skola göra eder, det gören I ock dem! Matt. 7:12.

Ett gott träd kan icke bära ond frukt, icke heller kan ett dåligt träd bära god frukt. Matt. 7:18.

De helbrägda behöva icke läkare, utan de kranka. Matt. 9: 12.

Dåligt umgänge fördärvar goda seder.

1 Kor. 15: 33.

131 Böner.

1. Herrens bön. Fader vår, som är i himmelen! Helgat varde ditt namn! Tillkomme ditt rike! Ske din vilja såsom i himmelen så ock på jorden! Vårt dagliga bröd giv oss i dag! Och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro! Och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo! Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighets Amen.Herrens välsignelse. Herren välsigne oss och bevare ossl Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig! Herren vände sitt ansikte till oss och give oss frid! I Guds, Fadrens och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

3. Morgonbön. Jag tackar dig, Gud, min käre himmelske Fader, genom Jesus Kristus, din älskade Son, att du i denna natt har skyddat mig för all skada och farlighet, och beder dig, att du förlåter mig alla mina synder och i denna dag nådeligen bevarar mig för synd, olycka och allt ont, så att mitt leverne och alla mina gärningar må vara dig behagliga. Jag överlämnar mig med kropp och själ i dina händer. Din faderliga vård vare mitt beskydd! Amen.

4. Aftonbön. Jag tackar dig, Gud, min käre himmelske Fader, genom Jesus Kristus, din älskade Son, att du i denna dag har skyddat mig för all skada och farlighet, och beder dig, att du förlåter mig alla mina synder och i denna natt nådeligen bevarar mig för synd, olycka och allt ont, så att jag må trygg vila och till din ära glad uppvakna. Jag överlämnar mig med kropp och själ i dina händer. Din faderliga vård vare mitt beskydd! Amen.

5. Bön före måltiden. Gud, med en nödtorftig spis du oss styrker här i livet. Lär ossnjuta, vad du givit, måttligt och ditt namn till prisi Amen.

6. Bön efter måltiden. För mat och dryck dig vare lov, o Gud! Lär mig i tro att hålla dina budi Amen.

123 Morgonpsalm i skolan.

Sjunges som n:r 3 i Sv. ps.-boken.

Gode Gud, som för oss åter din klara sol upprinna låter, att här igen vi samlas få!

Lov och tack vi dig hembäre, och i ditt namn, o Jesus käre, vi nu till våra sysslor gå.

Som du har väckt vår kropp från sömnens dvala opp, våra själar lös med din hand ur mörkrets band, och led oss frafh till ljusets land!

Värdes oss i dag bevara ifrån all synd, all nöd och fara; uti din vård tag kropp och själ! Du välsigne, vad vi lära, att det må lända dig till ära och till vårt eget sanna väl!Beskydda med din hand vår konung och vårt land, fader, moderi Ja, Herre kär, envar beskär din nåd, som ny var morgon är!

133 Vid skolans slut.

Sjunges som n:r 55 Sv. ps.-boken.

Må vi oss vända först och sist till dig, o Gud! Från synd och brist för Jesu skull oss rena!

Tack för allt gott du oss beskärt!

Giv nåd, att vad vi nu ha lärt må till vårt bästa tjäna!

Hjälp, att vi fromma bli, ditt ord akta och betrakta levnadstiden som en skoltid, snart förliden!

134 Psalmverser att sjungas vid skolans bönestunder.

1. Allena Gud i liimmelrik må lov och pris tillhöra för all den nåd, han kärleksrik med oss har velat göra! Han jorden skänkt stor fröjdoch frid. Ack, mänskan må väl glädjas vid Guds evigt goda vilja! (Sv. ps. 2*1.)

2. Dig skall min själ sitt offer bära, o Fader, Skapare och Gud! Dig vill jag med mitt hjärta ära och dig med mina läppars ljud, med vördnad tänka på din nåd, din makt, ditt underfulla råd.

3. O Herre! Dig jag vill åkalla, när aftonstjärnan framgår skön; när morgondaggens pärlor falla, till dig jag höja skall min bön och aldrig glömma dina bud, o Fader, Skapare och Gud! (Ps. 28: 1, 6.)

4. Jag lyfter mina händer upp till Guds berg och hus; från dem han hjälpen sänder och skickar ut sitt ljus. Mig Herren hjälp bejakar, som jord och himmel gjort. Min bön han ej försakar men skyddar mig alltfort. (Ps> 33. ^

5. Gud låter sina trogna här allt gott av nåd erfara, och budskap av hans kärlek är mång tusen änglars skara. Ty sjunga vi med gott behag: Guds änglar från vår barndoms dag oss skydda och bevara. (Ps 35; t)

O Kristus, oss benåda, så att i tron vi må ljus i din sanning skåda, liv av din kärlek få! Till dig vårt hjärta längtar, från världens flärd det trängtar till din rättfärdighet. (Ps 50. 3t)121

7. Var hälsad, sköna morgonstund, som av profeters helga mun är oss bebådad vorden! Du stora dag, du sälla dag, på vilken himmelns välbehag ännu besöker jorden! Unga sjunga med de gamla; sig församla jordens böner kring den störste av dess söner. (PS. 55:1.)

8. Ack, Herre Jesus, hör min röst: gör dig ett tempel i mitt bröst! Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro.

9. Låt aldrig mig förgäta dig: ditt namn ske pris evinnerlig! Ditt namn med fröjd jag lova vill; förläna mig din nåd därtill! (Ps. 63: 13, 14.)

10. Si, Jesus är ett tröstrikt namn och i all nöd vår säkra hamn. Igenom Jesus få vi nåd och ffhna på det bästa råd. (Ps. 66:1.)

11. Guds rena Lamm, oskyldig på korset för oss slaktad, alltid befunnen tålig, ehur du var föraktad, vår synd du haver dragit och dödens makt nedslagit. Giv oss din frid, o Jesus! (ps. 94.)

12. Du, som så högt har älskat mig, min Jesus, jag ej glömmer dig i glädjen eller nöden. Min vän är min, och jag är hans, i livet och i döden. (PS. 125: 6.)

13. Hjälp mig att nyttja tiden rätt och skaffa nytta på allt sätt, mitt pund ej nedergrava! Tyden som Gud ej tjäna vill men gör, vad världen hörer till, han kan ej framgång hava. (Ps. 138; 8>)

14. Som fåglar små, när dundra må och djuren sig förskräcka, de skynda fort, var på sin ort, att sig för faran täcka:

15. Så vill jag fly från världens gny till dig,

o Jesus fromme. När synd och död tillfoga nöd, hos dig jag ro bekomme!

16. Fast kropp öch själ åtskils, likväl mitt hjärtas tröst du bliver. Du mig ock visst, o Herre Krist, en evig glädje giver. (Ps. 187: 7_9<)

17. Jesus, låt mig städse börja i ditt namn allt, vad jag gör, att jag måtte framgång spörja och så sluta, som jag bör! Kom, o Jesus, bliv mig när, låt mig bliva, där du är! (Ps< 2o4: 2.)

18. Jesus är min vän den bäste, vilkens like aldrig är; skall då jag så med de fleste övergiva honom här? Ingen skall mig kunna skilja ifrån den, mig har så kär; en skall vara bägges vilja alltid här och evigt där. (Ps 2i3; i.)

19. Jesus allt mitt goda är, för mig har han sig utgivit; honom vill jag bliva när, i sin bok har han mig skrivit. Annat allt förgängligt är. Jesus vill jag hava kär. (Ps 2i5: i.)20. Uti din nåd, o Fader blid, befaller jag i allan tid min arma själ och vad jag har. Anamma allt i ditt förvar!

21. Mitt liv, min kropp och ande är din egendom, o Herre kär. Bevara själv, vad dig tillhör, att intet ont mig skada gör! (Ps. 250: i, 2.)

22. Lov pris och ära vare dig, o Gud, att från det höga du vakar dag och natt på mig med nådigt fadersöga!

23. Giv mig din Ande, att jag må till gagn för mig och andra med trohet dina vägar gå och

i din fruktan vandra! (Ps. 416: i, 2.)

24. Din klara sol går åter opp: jag tackar dig, min Gud! Med kraft och mod och nyfött hopp jag höjer glädjens ljud.

25. Din sol går opp för ond och god, för alla som för mig: o, må jag så i tålamod och kärlek likna dig!

26. O, må jag ock med flit och dygd och måtta i begär än kunna glädjas i ditt skygd var dag, du mig beskär! (ps. 420: 1-3.)

27. Pris vare Gud, som låter oss glada vakna upp och över jorden åter en nådedag gå upp: en dag, som skall försvinna, lik den i går förgick. O, må vi då besinna dess dyra ögonblick!

(Ps. 421: 1.)28. Min Gud och Fader käre! Mitt hjärta prise dig och ödmjuk tack dig bäre, som vakar över mig! Du har ock mig av nåde i natt bevarat väl och frälsat från all våde ditt barn till kropp och själ.

29. I dag jag dig ock beder: O Gud och Fader min, led mig i dina seder, ske hos mig viljan din, att aldrig jag bortviker ifrån den rätta stig, att fienden ej sviker och orätt leder mig!

(Ps. 425: 1, 2.)

30. Min gärning nådigt skåda, hjälp du det bästa råda; låt upphov, fortgång, ända, allt till din ära lända!

31. Välsigna mig och skydda, mitt hjärta bliv din hydda; låt ditt ord min spis vara, till dess jag hän skall fara! (Ps< 429: 9> 10)

32. O Gud, som allt med vishet styr, hav tack för varje dag, som flyr, vart steg, som mig i Jesu namn för närmare din fadersfamn! (Ps. 432: i.)

33. Herre, signe du och råde och bevara nu oss väl! Herre, ditt ansikt' i nåde lyse alltid för vår själ! Herre Gud, dig till oss vänd, och din frid oss allom sänd! O, Gud Fader, Son och Ande, dig ske pris i allo lande! (Ps. 500: 7.)Innehållsförteckning.

Övningar för inlärande av språkljuden

Första

Sid.

Andra

Sid.

Tredje

Sid.

kursen.

kursen.

Sid.

• Stycken i bunden form.Sjätte kursen.

Sid.

F6rsta Läsåret: Illustrerad. Pris: inb. 50 öre.

Andra Läsåret: Illustrerad. Pris inb. 95 öre.

Första och Andra Läsåret nti ett band: Pris: inb.

1 kr. 35 öre.

Ny abc- och Läsebok: Illustrerad. Pri»: inb. 80 öre. Abc-bok för hemmet: Pris: inb. 25 öre.

Från Aktiebolaget Hiertas Bok fut lag har utkommit en musikbilaga, till Rodhes läsebok under titel:

24 SÅNGER

nr

B. C. Rodhes abc- och läsebok

— Första läsåret —

Satta i musik av

Alice Tegnér (A. T.)

Pris häftad 20 öre.

*

B. C. Rodhe uttalade före sin bortgång den önskan, att den poetiska delen av hans mindre läsebok skulle sättas i toner. Med anledning häray har förlagsfirman med uppdrag härutinnan vänt sig till fru Alice Tegnér, kompositör av de mycket spridda barnsångsamlingarna »Sjung med oss, mamma».

Melodierna äro försedda med ackompanjemang, lätt satt för piano eller orgelharmonium, varvid sångstämman, för att stödja de späda barnrösterna, ingår i ackompanjemanget.

Tonomfånget är beräknadt för verkliga barnstämmor, och harmonierna i sångerna äro de enklaste utan att dock sakna karaktär.